

N:o 3.

Ank. till Riksd. kansli den 11 februari 1902, kl. 3 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

(1:a U. A.)

Ordinarie anslag.**Nedre justitierevisionen.**

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari innevarande år aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t uti punkten 1 under andra hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att medgifva, att i den för nedre justitierevisionen fastställda stat måtte upptagas aflöning för ytterligare en kanslist med — förutom ålderstillägg med 500 kronor efter fem och med ytterligare 500 kronor efter tio år — lön 1,500 kronor och tjänstgöringspenningar 1,200 kronor, eller sammanlagdt 2,700 kronor.

Angående anslag till arbetsbiträde vid nedre justitierevisionens registratorskontor.

[1.]

Till statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementsärenden den 11 januari detta år har statsrådet och chefen för justitiedepartementet meddelat, att nedre justitierevisionen i skrifvelse den 16 sistlidne november anmält för departementschefen, att registratorn i justitierevisionsexpeditionen och den å registratorskontoret anställde kanslisten i en till nedre justitierevisionen stäld skrift erinrat, hurusom till följd af bestämmelserna i lagen om ändring i vissa delar af rättegångsbalken den 14 juni 1901, hvilka bestäm-

meler komme att tillämpas i fråga om fullföljd af talan mot utslag eller beslut, som meddelades efter den 1 januari 1902, göromålen å registratorskontoret komme att högst väsentligt ökas. Sålunda skulle det, bland annat, åligga registratorn att i revisionssaker emottaga inkommande revisionskillingar och öfver dem föra särskild förteckning samt inleverera desamma till statskontoret. Vidare komme skriftvexlingen i revisionsaker, hvilken hittills i stor utsträckning egt rum vid af parterna begärda muntliga förhör, att uteslutande försiggå å registratorskontoret, hvarigenom upprepade besök derstädes af parter eller deras ombud samt ökade anteckningar i diariet föranleddes. Beträffande besvärsmålen finge registratorn till åliggande att tillhandahålla klagandeparter eller deras ombud de handlingar, som skulle kommuniceras, att efter verkställd kommunikation mottaga delgiftningsbevis och de återställda handlingarna samt inkommande förklaringar, att härom göra nödiga anteckningar i diariet, att tillse, huruvida meddelade föreskrifter blefve inom rätt tid fullgjorda, samt att hålla förteckning öfver dem, som genom anmälan hos Kongl. Maj:t stälde ombud för mottagande af besvärshandlingar. Under den tid, besvärshandlingarna vore uttagna för kommunikation, skulle från besvärssakten frånskilda handlingar förvaras å registratorskontoret med särskilda anteckningar om de mål, till hvilka de hörde. I och för uttagande af kommunikationshandlingar, inlemnande af delgiftningsbevis, återställande af besvärshandlingar samt ingifvande af förklaringar med mera komme tillströmningen å registratorskontoret af parter eller deras ombud att än ytterligare ökas. Med hänsyn till hvad sålunda blifvit framhållet, hade bemälda tjänstemän anhållit, att nedre revisionen ville hos Kongl. Maj:t göra framställning om lönetillökning för registratorn och kanslisten med vissa uppgifna belopp samt om anställande å registratorskontoret af ytterligare en ordinarie tjänsteman eller kanslist med samma löneförmåner, som tillkomme den nuvarande kanslisten.

Enligt hvad departementschefen vidare meddelat, hade nedre revisionen, under erinran, bland annat, att enligt nu gällande stat den å registratorskontoret anställde kanslist vore berättigad till 1,500 kronor i lön och 1,200 kronor i tjänstgöringspenningar samt dessutom till två ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor, för sin del, jemte det den begärda löneförhöjningen åt registratorn och nuvarande kanslisten förordats, anført, att anställandet af ytterligare en tjänsteman å registratorskontoret syntes med hänsyn till ofvanberörda ökning i göromålen vara alldeles oundgängligt, och att för vinnande af en lämplig fördelning af göromålen å kontoret det syntes vara högligen önskvärdt, att det nya biträdet blefve en ordinarie tjänsteman, som mera odeladt kunde egna sitt arbete åt registratorskontoret än

en amanuens; och hade nedre revisionen alltså hemställt, att åtgärd måtte vidtagas för åstadkommande af sådan ändring i nu gällande stat för justitierevisionsexpeditionen, att för en andre kanslist uppfördes 1,500 kronor i lön och 1,200 kronor i tjenstgöringspenningar jemte två ålders-tillägg, hvarterda å 500 kronor.

Departementschefen har för egen del anfört, att då förslag om dyrtidstillägg till vissa embets- och tjenstemän afven för år 1902 komme att af Kongl. Maj:t Riksdagen föreläggas, och vid det förhållande, att utredning vore anbefald i fråga om ny lönereglering för statens embets- och tjenstemän i allmänhet, framställningen om förhöjning i aflöningen åt registratorn och kanslisten icke syntes böra för närvarande föranleda vidare åtgärd.

Men då till följd af den nya lagstiftningen om fullföljd af talan göromålen å registratorskontoret i justitierevisionsexpeditionen otvifvelaktigt skulle blifva för framtiden i så väsentlig mån öka, att förstärkning af de derstädes ständigt tillgängliga arbetskrafterna vore oundgängligen nödig, borde ytterligare en kanslist der anställas. Beträffande aflöningsförmånerna för den sålunda tillkommande kanslisten syntes anledning saknas att föreslå någon afvikelse från hvad som gälde för den förutvarande kanslistbefattningen.

Hvad sålunda anförts, synes utskottet gifva vid handen, att tillämpningen af den nya lagstiftningen angående fullföljd af talan kommer att medföra, att göromålen å nedre justitierevisionens registratorskontor icke obetydligt ökas, och torde det då icke kunna undvikas, att ytterligare arbetsbiträde der anställas och nödiga medel dertill anvisas. Då emellertid tillräcklig erfarenhet ännu icke vunnits om den verkan uti ifrågasvarande afseende, som berörda lagändringar i verkligheten komma att medföra, synes det icke lämpligt att redan nu inrätta en ny ordinarie befattning, hvadan utskottet anser, att de erforderliga medlen nu böra å extra stat anvisas.

På grund häraf hemställer utskottet,

att Riksdagen må, med anledning af Kongl. Maj:ts förevarande framställning, på extra stat för år 1903 anvisa 2,700 kronor till bestridande af de utgifter för anställande af ytterligare ett arbetsbiträde vid nedre justitierevisionens registratorskontor, som föranledas af tillämpning af den nya lagstiftningen om fullföljd af talan.

Angående
ifrågasatt höj-
ning af arf-
vodet för två
amanuenser i
nedre justitie-
revisionen.

2:o) Uti punkten 2 under denna hufvudtitel har Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit Riksdagen att medgifva, att i staten för nedre justitierevisionen, i stället för nu upptagna 1,200 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor renskrifningspenningar åt hvardera af två amanuenser, måtte upptagas för en hvar af dem tjänstgöringspenningar 1,200 kronor, arfvode 1,500 kronor och renskrifningspenningar 300 kronor, hvarigenom deras aflöning skulle ökas med 1,600 kronor, eller för båda sammanlagdt 3,200 kronor.

[2.]

Beträffande denna framställning har departementschefen till ofvan åberopade statsrådsprotokoll anfört följande.

I proposition den 14 januari 1897 hade Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att bevilja, jemte löner till två nya justitieråd och två nya konstituerade revisionssekreterare, jemväl aflöningar till två i följd af berörda ökning af revisionssekreterarnes antal erforderliga konstituerade protokollssekreterare, nemligen till hvardera arfvode 2,500 kronor, tjänstgöringspenningar 1,200 kronor samt renskrifningspenningar 300 kronor, således tillhopa 4,000 kronor eller samma aflöning, som, ålderstillägg oberäknade, utginge till ordinarie protokollssekreterare. Riksdagen hade emellertid beslutit att endast i så måtto bifalla Kongl. Maj:ts framställning i sistnämnda afseende, att till hvardera af två amanuenser i nedre justitierevisionen, hvilka skulle uppehålla protokollssekreterares tjänstgöring, beviljades 1,200 kronor såsom tjänstgöringspenningar och 200 kronor såsom renskrifningspenningar. Denna aflöning, renskrifningspenningarne inräknade, uppginge till allenast 400 kronor mer än hvad öfriga amanuenser i embetsverket erhöles, men understeg med 2,600 kronor hvad protokollssekreterarne med alldeles enahanda tjänstgöring uppbure.

Också hade de två amanuenser, som med nämnda aflöning förordnats att tills vidare uppehålla protokollssekreterares tjänstgöring å de nyinrättade rotlarne, redan i skrifvelse till Kongl. Maj:t den 17 oktober 1899 anfört, att då deras utgifter för utskrift af expeditioner med mera visat sig öfverstiga de anslagna renskrifningspenningarne med omkring 100 kronor om året, den aflöning, de åtnjöte såsom tillförordnade protokollssekreterare, i verkligheten uppginge till allenast omkring 1,100 kronor eller ungefär 100 kronor mera än hvad amanuensarfvodet i nedre justitierevisionen utgjorde. Uppenbarligen vore denna aflöning allt för knappt tillmätt och kunde ingalunda anses stå i skäligt förhållande till det arbete, som de meddelade förordnandena kräfde. Härtill komme, att någon utsigt till befordran till ordinarie protokollssekreterarebefattningar på grund af uppnådd pensionsålder hos förutvarande protokollssekreterare icke före-

funnes förr än efter omkring tio års förlopp. De hade därför anhållit, att åtgärd måtte vidtagas för anvisande af medel till sådan fyllnad i deras aflöning såsom tillförordnade protokollssekreterare, att denna skulle komma att utgöra skäligen ersättning för deras arbete.

Nedre revisionen hade vid öfverlemnande till Kongl. Maj:t af öfvermälda skrifvelse anført, att då den för uppehållande af protokollssekreteraretjenstgöringen å de nya rotlarne anslagna aflöning vore otillräcklig för tillgodoseende af äfven de anspråkslösaste lefnadsbehof och det vid sådant förhållande icke billigtvis kunde förvägras innehafvarne af ifrågavarande befattningar att för sin utkomst egna sig åt tjenstgöring äfven inom andra verk, samt i följd häraf de revisionssekreterare, å hvilkas rotlar protokollssekreteraretjenstgöringen uppehölls af tillförordnade protokollssekreterare, icke skäligen kunde af de till deras biträde anstälde protokollssekreterare utkräfvat samma arbetsmängd, som af ordinarie protokollssekreterare presterades, ville nedre revisionen uttala önskvärdheten deraf, att för arbetets jemnare fördelning och gång inom nedre justitierevisionen åt de två protokollssekreterarne måtte beredas en sådan aflöning, att deras arbete i nedre revisionens tjenst måtte kunna tagas i anspråk i lika utsträckning, som i fråga om de ordinarie protokollssekreterarne vore fallet.

Berörda framställning hade Kongl. Maj:t ej funnit föranleda annan åtgärd än den, som kunde varda till beredande af dyrtidstillägg åt vissa statens tjenstemän vidtagen.

Emellertid hade nya klagomål alltjemt försports öfver otillräckligheten af den aflöning, som anslagits åt de två tillförordnade protokollssekreterarne, och öfver de för arbetet menliga följderna deraf. Såsom nedre revisionen i sin ofvannämnda skrifvelse den 16 sistlidne november påpekat, hade numerå ännu ett skäl tillkommit, som talade för höjande af de två tillförordnade protokollssekreterarnes aflöning. Med anledning af hvad lagen om ändring i vissa delar af rättegångsbalken den 14 juni 1901 stadgade rörande besvärsmålen handläggning måste nemligen större anspråk än förut komma att ställas äfven på protokollssekreterarnes arbetskrafter, i det att den så kallade veckomålmottagningen inom nedre revisionen komme att medföra väsentligt ökade göromål, hvarför ock nedre revisionen ansett de tillförordnade protokollssekreterarnes framställning om höjning af deras aflöning vara ännu mera än förut förtjent att tagas i öfvervägande.

Med afseende å det anförda ansåge departementschefen frågan om förbättrande af de två tillförordnade protokollssekreterarnes villkor icke längre kunna undanskjutas och funne sig därför böra föreslå, att, på det deras aflöning måtte i afbidan på en allmännare lönereglering i väsentlig

mån förbättras, Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att medgifva den nu ifrågasatta ändringen i nedre revisionens stat.

Af hvad sålunda anförts har utskottet icke blifvit öfvertygadt om, att den ifrågasatta arfvodestillökningen för ifrågavarande begge såsom protokolls-sekreterare tjänstgörande amanuenser är af förhållandena nödvändiggjord, helst någon erfarenhet icke ännu kunnat vinnas angående den ökning i nämnda tjänstemäns åligganden, som må kunna föranledas af de i statsrådsprotokollet omförmälda lagändringar. Utskottet får därför hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.

*Angående
höjning af
tjänstgörings-
penningarne
för vaktmä-
starne i nedre
justitie-
revisionen.*

3:o) Kongl. Maj:t har uti punkten 3 under denna hufvudditel i statsverkspropositionen föreslagit Riksdagen att medgifva, att i staten för nedre justitierevisionen nu upptagna tjänstgöringspenningar 200 kronor för en hvar af fem vaktmästare måtte förhöjas med 100 kronor till 300 kronor, eller således för dem samtliga med sammanlagdt 500 kronor.

[3.]

I afseende å detta förslag har till merberörda statsrådsprotokoll departementschefen anført följande.

Enligt hvad nedre justitierevisionen anmält, hade de vid embetsverket anställda ordinarie vaktmästarne erinrat, att, enär vid tillämpning från och med början af år 1902 af ofvan omförmälda lag den 14 juni 1901 utfärdande och delgifvande af berättelser i revisionssaker ej vidare komme att ega rum, i följd deraf ej heller parter eller onbud blefve kallade till förhör för att ingifva och åberopa handlingar i sådana rättegångsmål; vid fastställande af stat för justitierevisionsexpeditionen hade emellertid tagits i beräkning, att vaktmästarne genom kallelsepenningar hade en extra inkomst, och med hänsyn härtill bestämts, att deras tjänstgöringspenningar skulle utgå med allenast 200 kronor, under det högsta domstolens samt öfriga embetsverks vaktmästare finge 300 kronor för år räknadt; af en till nedre revisionen öfverlemnad uppgift för åren 1898, 1899 och 1900 framginge, att vaktmästarnes inkomst i medeltal uppgått, för delgifning af berättelser till 557 kronor och för kallelser till förhör till 494 kronor eller tillhopa till 1,051 kronor, i följd hvaraf nedre revisionens fem ordinarie vaktmästare, mellan hvilka berörda medel lika fördelades, genom dessa kallelsepenningars upphörande komme att lida en minskning i extra inkomster af omkring 210 kronor för dem hvar; härtill komme, att revisions-sekreterarnes antal, som år 1876, då nu gällande stat antogs, uppgick

till 11, under de senare åren stigit till 14, samt att vaktmästarne, som bland annat hade till åliggande att hvarje morgon klockan omkring nio infinna sig i bestämd ordning hos de revisionssekreterare, hvilka för dagen hade föredragning i högsta domstolen, för att afhemta handlingar, fått sin upppassningsskyldighet sedan år 1876 betydligt ökad genom den på sista åren inträffade ökningen i revisionssekreterarnes föredragningsskyldighet i anledning af högsta domstolens tjänstgöring på två rum under maj och oktober månader samt dessutom sammanlagdt sex veckor å ett tredje rum; på grund häraf hade vaktmästarne anhållit, att nedre revisionen ville söka utverka, att redan från och med år 1902 måtte åt en hvar af nämnda fem ordinarie vaktmästare beredas ett tillskott i deras tjänstgöringspenningar af 200 kronor, så att dessa derefter finge utgå med sammanlagdt 400 kronor.

Då en sådan höjning af de vid embetsverket anställda vaktmästarnes tjänstgöringspenningar måste anses vara af förhållandena särdeles påkallad, hade nedre revisionen hemställt, att i sådant afseende erforderlig åtgärd måtte vidtagas.

Enär, på sätt af det ofvan anförda framginge, ifrågavarande fem vaktmästares tjänstgöringspenningar, med hänsyn till en för dem beräknad extra inkomst, bestämts till ett belopp, som med 100 kronor understege tjänstgöringspenningarne för vaktmästarne i de flesta öfriga embetsverk, men omförmälda extra inkomst numera komme att i det närmaste upphöra, ansåge departementschefen billigheten fordra, att tjänstgöringspenningarne hädanefter skulle utgå med lika belopp till vaktmästarne i nedre revisionen som i flertalet öfriga embetsverk, eller med 300 kronor, och således höjas med 100 kronor.

Visserligen lär det icke kunna förnekas, att, på samma gång ifrågavarande vaktmästare till följd af de i statsrådsprotokollet angifna omständigheter komma att få vidkännas minskning i sina af tjensten härflytande extra inkomster, de ock af samma orsaker få åtnjuta viss lindring i afseende på göromålen; men då berörda inkomster lära hafva blifvit tagna i beräkning vid afvägandet af dessa vaktmästares aflöningsförmåner och dervid föranledt, att tjänstgöringspenningarna för dem blifvit satta 100 kronor lägre än för vaktmästarne vid andra, med det nu ifrågavarande jemförliga embetsverk, synes de extra inkomsternas nästan fullständiga upphörande böra medföra, att tjänstgöringspenningarna höjas med föreslaget belopp.

Utskottet får därför hemställa,

att Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning
må af Riksdagen bifallas.

Vid bifall till hvad utskottet här ofvan hemställt, kommer anslaget till nedre justitierevisionen, nu upptaget till 150,400 kronor, att höjas med 500 kronor eller till 150,900 kronor.

Svea hofrätt med derunder lydande justitiestat.

Angående
höjning af
tjenstgörings-
penningarne
åt hofrätts-
posterna i
Svea hofrätt.

4:o) I statsverkspropositionen har under denna hufvudtitel uti punkten 4 föreslagits, att Riksdagen måtte medgifva, att i staten för Svea hofrätt med derunder lydande justitiestat upptagna tjenstgöringspenningar 200 kronor för en hvar af tio vid hofrätten anställda hofrättsposter måtte förhöjas med 100 kronor till 300 kronor, eller således för dem samtliga med sammanlagdt 1,000 kronor.

[4.]

I fråga om denna framställning inhemtas af statsrådsprotokollet följande.

Beträffande aflöningen åt de vid Svea hofrätt anställda tio så kallade hofrättsposter hade hittills varit rådande enahanda förhållande, som förut i nämnda statsrådsprotokoll vore i fråga om nedre justitierevisionens vaktmästare omförmäldt, eller att deras tjenstgöringspenningar, med hänsyn till den för dem påräknade inkomst af så kallade kallelsepenningar, utgått med allenast 200 kronor, under det att motsvarande betjente vid Göta hofrätt och hofrätten öfver Skåne och Blekinge, för hvilka nyssnämnda inkomst ej ansetts kunna i nämnvärd mån komma i betraktande, åtnjutit 300 kronor i tjenstgöringspenningar.

I skrifvelse till Kongl. Maj:t den 31 sistlidne oktober hade Svea hofrätt anfört, att från och med år 1902 lagen om ändring i vissa delar af rättegångsbalken den 14 juni 1901 komme att föranleda betydande minskning i hofrättsposternas berörda särskilda inkomst dels till följd af upphörandet af de i 22 kapitlet rättegångsbalken föreskrifna skriftliga berättelser i vissa mål, dels ock i anledning af den genom lagen gjorda inskränkning i parternas rätt att hos hofrätt påkalla muntligt förhör i vademål, hvilken rätt i Svea hofrätt ditills begagnats i synnerligen stor utsträckning. Enligt uppgjord beräkning skulle sammanlagda inkomsten af förhörskallelser och afgifter för berättelsers tillställande hafva under åren 1898—1900 uppgått till omkring 2,000 kronor årligen eller således till ungefär 200 kronor för hvarje hofrättspost. Då denna inkomst från och med år 1902 komme att nedgå i så väsentlig mån, att densamma

icke vidare borde kunna såsom ordinarie aflöningsförmån tagas i beräkning, hade hofrätten hemställt om vidtagande af den åtgärd, som erfordrades, för att de till hofrättsposterna vid hofrätten anslagna tjänstgöringspenningar måtte komma att förhöjas åtminstone med 100 kronor. Oaktadt den minskning i hofrättsposternas göromål, som, på sätt ofvan vore nämndt, blefve en följd af den nya lagen, hade hofrätten ansett sig icke kunna föreslå en nedsättning af vaktbetjeningens antal, enär hofrätten utvidgats med två ordinarie divisioner utan att tillökning i den ordinarie vaktbetjeningen dervid egt rum, samt såväl denna omständighet som äfven hufvudstadens fortgående utvidgning medfört, att vaktbetjeningens tjänstgöring för embetsverket i väsentlig grad ökats.

Departementschefen har anfört, att han, på enahanda grund, som af honom blifvit i fråga om höjande af vaktmästarnes i nedre justitierevisionen tjänstgöringspenningar anförd, ansåge en höjning med 100 kronor i hofrättsposternas vid Svea hofrätt tjänstgöringspenningar böra föreslås.

Under återopande af hvad utskottet i näst föregående punkt anfört beträffande föreslagen löneförhöjning åt vaktmästarne vid nedre justitierevisionen, hvilket eger tillämpning jemväl angående nu ifrågavarande hofrättsposter, får utskottet hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

5:o) Uti punkten 5 under denna hufvudtitel har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, att i staten för Svea hofrätt med derunder lydande justitiestat måtte, under förutsättning att särskildt aflåten proposition med förslag till lag om domsagas kansli med mera blefve af Riksdagen bifallen, för hvarje domsaga, der förvaltningskostnadsbidrag för närvarande utginge, detsamma höjas med 300 kronor, och för domsaga, der förvaltningskostnadsbidrag ej egde rum, sådant bidrag upptagas med likaledes 300 kronor, och att således för samtliga 57 domsagor under hofrätten förvaltningskostnadsbidragen höjas med sammanlagt 17,100 kronor.

Angående förvaltningskostnadsbidrag i anledning af anställande af kanslibiträden i domsagorna under Svea hofrätt.

[5.]

Denna framställning har blifvit af utskottet öfverlemnad till sammansatt stats- och lagutskott, som deröfver framdeles lär komma att afgifva utlåtande; hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

Angående
ökning af
arfvodena till
tingstolkar.

[6.]

6:o Kongl. Maj:t har under denna hufvudtitel i punkten 6 föreslagit Riksdagen att medgifva, att de i staten för Svea hofrätt med derunder lydande justitiestat för tingstolkar anslagna arfvoden, tillhopa 1,100 kronor, måtte höjas till 3,000 kronor, att utgå enligt de i statsrådsprotokollet angifna bestämmelser och sålunda ökas med 1,900 kronor.

Af åberopade statsrådsprotokollet inhemtas i detta ämne följande.

I nu gällande riksstat funnes under ordinarie anslaget för Svea hofrätt med derunder lydande justitiestat enligt särskilda kongl. bref den 5 oktober 1860, den 29 september 1863 samt den 15 mars och den 12 april 1872 uppförda arfvoden till tolkar i vissa tingslag i domsagorna inom Norrbottens län, nemligen

inom *Piteå domsaga*:

till en tolk i Arvidsjaurs sockens tingslag	50 kronor
» » » » Arjepluogs lappmarks »	50 »

inom *Luleå domsaga*:

till en tolk i Jockmocks lappmarks tingslag	50 kronor
---	-----------

inom *Kalix domsaga*:

till en tolk i Öfver-Kalix tingslag	50 kronor
» » » » Gellivare lappmarks tingslag	50 »

inom *Torneå domsaga*:

till en tolk i Neder-Torneå och Carl Gustafs tingslag	200 kronor
» » » » Öfver-Torneå tingslag och Pajala tingslag	350 »
» » » » Juckasjärvi lappmarks tingslag och Enontekis lappmarks tingslag	300 »

Tolken i Öfver-Torneå och Pajala tingslag vore skyldig att tjänstgöra äfven i Korpilombolo tingslag inom samma domsaga, och den för Neder-Torneå och Carl Gustafs tingslag anstälde tolk hade att tjänstgöra äfven inom Neder-Kalix tingslag i Kalix domsaga, derest hans biträde af domaren derstädes påkallades.

Enligt de för tolkarnes tjänstgöring meddelade bestämmelser vore de skyldige att såväl vid de ordinarie tingen som vid urtima ting och extra förrättningar tillhandaga med tolkning i finska och lappska språken eller i tingslag utom lappmarkerna endast i förstnämnda språk; och vore de för förrättningar, som ej egde rum å det vanliga tingsstället, berättigade att

af andra hufvudtitelns anslag till rese- och traktamentspenningar bekomma ersättning enligt fjerdre klassen i gällande resereglemente, dervid resan beräknades från tingsstället i orten och dit åter. Tolkarne tillsattes, på sätt om en del af dem uttryckligen stadgats, af vederbörande domare. Denna anordning hade emellertid, på sätt den 17 oktober 1900 af dåvarande departementschefen vid framläggande inför Kongl. Maj:t af förslag till lag om tolks anställande vid domstol anförts, åtminstone på senare tid mindre väl motsvarat sitt ändamål, i det svårighet mött att finna lämpliga personer, villiga att mot det obetydliga arfvode, som erbjudits, åtaga sig berörda uppdrag. Departementschefen hade därför tillkännagifvit sin afsigt att framdeles föreslå Kongl. Maj:t att för afhjelpande af denna brist till Riksdagen göra framställning om förhöjning i anslaget till allmänna tingstolkar.

Då departementschefen nu, sedan Kongl. Maj:t den 4 januari 1902 beslutit proposition till Riksdagen om antagande af förberörda lagförslag, tillåte sig upptaga denna fråga, ville han erinra, hurusom i ett af Kongl. Maj:t under år 1900 afgjort besvärsmål angående ersättning till en tillfällig tolk, som tjenstgjort vid särskilda syneförrättningar inom Torneå domsaga, statskontoret i inforrdadt utlåtande anført, att, då statskontoret af inkomna handlingar och räkenskaper inhemtat, dels att af de till arvoden åt tingstolkar auslagna medel, tillhopa 1,100 kronor, för hvardera af åren 1897, 1898 och 1899 besparats 1,000 kronor, dels ock att Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län af anslaget till rese- och traktamentspenningar under senare åren utbetalat till ett stort antal tillfälliga tingstolkar rese- och traktamentsersättning för resor från deras hemvist till de ordinarie tingsställena, hade statskontoret ansett sig böra från Kongl. Maj:ts bemälda befallningshafvande infordra upplysning om anledningen till berörda förhållanden. I anledning häraf hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande upplyst, dels att under åren 1897, 1898 och 1899 ordinarie tingstolkar icke varit tillsatta i Arvidsjaur, Öfver-Kalix, Gellivare, Neder-Torneå och Carl Gustafs, Öfver-Torneå, Pajala, Juckasjärvi och Enontekis tingslag, hvilket berott derpå, att vederbörande domhafvande icke kunnat till tingstolkar erhålla fullt lämpliga och dugliga personer, helst som, äfven om sådana vissa tider inom tingslaget funnits, de ej velat för det arfvode, som bestodes, underkasta sig de skyldigheter, som ålåge en ordinarie tingstolk, dels ock att användningen af de af domhafvandena förordnade tillfälliga tolkar varit afsevärd, särskildt inom Torneå och Kalix domsagor, och hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande af infordrade upplysningar ansett framgå, att anslagen till tingstolkar måste högst väsentligt höjas, derest anledning skulle gifvas till antagande, att personer, åt hvilka det vigtiga uppdraget att tolka vid tingen kunde anförtrös, kunde

vinnas mot åtnjutande af fasta arfvoden. Statskontoret hade vidare anført, att då bestämmelserna om ersättning åt tingstolkar enligt resereglementet icke vore å tillfälligt förordnade tolkar tillämpliga, men den omständighet, att ordinarie tingstolk ej kunnat erhållas, ej borde föranleda, att vare sig de enskilda parterna eller domaren skulle nödgas bestrida kostnaden för tolks anlåtande, statskontoret ansåge sig böra framhålla behovet af ändrade bestämmelser i fråga om ersättning åt tingstolkar.

I anledning af hvad sålunda förekommit hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län anmodats att inkomma med utredning och utlåtande, i hvad mån höjning af arfvodena till ordinarie tingstolkar inom länet kunde anses erforderlig.

Med sitt på grund häraf afgifna utlåtande hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande öfverlemnadt yttrandena af vederbörande domhafvande.

Af dessa hade häradshöfdingen i Piteå domsaga upplyst, att i Arvidsjaur sockens tingslag, der två lagtima ting årligen hölles och särskildt sammantråde för tings afslutande i allmänhet ej varit erforderligt, tings tolken under femårsperioden 1896--1900 bort uppehålla sig vid tingsstället minst sex dagar årligen, hvartill borde läggas minst tre till fyra dagar för tolkens resor till och från tingsstället. Då målen i följd af den allt lifligare rörelsen i orten sannolikt komme att tilltaga i antal och betydelse, ansåges särskilda slutting inom en ej aflägsen framtid regelmessigt blifva af behovet påkallade. Tillika borde erinras derom, att då det nu utgående arfvodet, 50 kronor, år 1860 bestämdes, endast ett lagtima ting om året förrättades. Vid dessa förhållanden, och derest för bedömning af beloppet af den ersättning för resor och tidspillan, som skäligen borde tillkomma tingstolken, de i gällande resereglemente angående tingstolk gifna bestämmelser lades till grund, syntes det till tingstolken i Arvidsjaur utgående arfvode numera vara för lågt tilltaget och böra, för erhållande af fullt lämplig och kunnig person, höjas till minst 100 kronor.

Hvad anginge Arjepluogs lappmarks tingslag, der allenast ett lagtima ting om året hölles och särskildt slutting i allmänhet ej erfordrades, hade under ofvannämnda femårsperiod lagtima tingen upptagit en tid af två och på senare tid tre dagar om året. Om till nämnda tid lades allra minst två dagar för tolkens resa från och till tinget, hade han för sin befattning alltså måst tillsätta inalles minst fyra till fem dagar om året äfvensom vidkännas kostnader för skjuts till och från tingen. Ehuru med afseende å hvad sålunda anförts det för närvarande till tingstolken i Arjepluog utgående arfvode, 50 kronor, icke kunde anses oskäligt lågt, borde likväl framhållas, att fyrtio år förflutit från det arfvodet bestämdes, och att priset på det aflönade arbetet under nämnda tid otvifvelaktigt på så

godt som alla områden stigit. I följd häraf och då, för att till tingstolkbefattningen måtte kunna erhållas fullt lämplig och kunnig person, det vore af vigt, att arfvodet ej vore för knäppt tilltaget, syntes det vara både billigt och med rättskipningens intresse öfverensstämmande, att arfvodet jemväl för tingstolken i Arjeppluog höjdes i någon mån, eller till 75 kronor.

Bäst syntes dock både kronans och tolkarnes intressen blifva tillgodosedda, derest arfvodena till tingstolkarne för hvarje gång utginge enligt resereglementet.

Häradshöfdingen i Luleå domsaga hade meddelat, att det visserligen icke ofta förekomme något mål eller ärende, deri den i Jockmock anstälde tolkens biträde behöfde anlitas, men att han alltid måste finnas tillstädes under de ordinarie rättegångsdagarne; och då dessas antal för närvarande vore minst fyra och kunde väntas blifva större, syntes det blifva erforderligt, för att skicklig person skulle kunna erhållas till befattningen, att det nuvarande arfvodet, 50 kronor, höjdes åtminstone till 75 kronor. Vid senaste lagtima ting hade inträffat, att tingstolken, som innehåft ifrågasvarande befattning från år 1875, afsagt sig densamma under antydan, att arfvodet icke för honom utgjorde full ersättning för tidspillan.

Häradshöfdingen i Kalix domsaga hade anfört, att, hvad först anginge tingstolken i Gellivare, hade vid den tid, då anslag till hans aflöning först beviljats, ett lagtima ting årligen hållits och detta hade räckt i allmänhet tre eller fyra dagar. Urtima tingen inom detta tingslag hade då ej heller varit ofta påkommande. Nu deremot hölles årligen två lagtima ting, hvilka påginge, aldrig mindre än åtta, men oftast nio till tio dagar. I regel förrättades urtima ting med häktade och för handläggning af mål, som anginge öfverträdelser af författningarna angående försäljning af spritdrycker samt öl och vin med mera, hvar tredje vecka, hvarje gång vanligen under två dagar, men ofta längre. Det vore själfklart, att under sådana förhållanden icke någon lämplig och pålitlig person kunde eller ville för den nu anslagna årslönen af 50 kronor åtaga sig tingstolkbefattningen. Med de dryga lefnadskostnader, som nu vore rådande i Gellivare, kunde ingen fullt duglig tingstolk der erhållas under en årslön af allra minst 600 kronor.

Afven inom Öfver-Kalix tingslag hölles visserligen numera två lagtima ting om året, men tingen vore för närvarande af kort varaktighet, i allmänhet två dagar, sluttingsdagarne oräknade. Af urtima ting förekomme endast ett eller annat, stundom intet under året. Ehuru det visserligen med den ökade samfärdsel, som jernvägen till Morjärv komme att medföra, vore att motse, att målens antal vid de lagtima tingen komme

att ökas och urtima tingens antal växa, syntes dock för närvarande ej någon ökning af lönen för ordinarie tingstolken inom detta tingslag böra ifrågakomma.

Hvad slutligen beträffade Neder-Kalix tingslag, syntes det numera, sedan Neder-Torneå och Neder-Kalix tingslag kommit att tillhöra olika domsagor, vara högst olämpligt, att ordinarie tingstolken för Neder-Torneå tingslag med tingsställe i Haparanda tjenstgjorde äfven inom Neder-Kalix, hvars tingsställe vore beläget i Neder-Kalix kyrkostad på sex mils afstånd från Haparanda. Neder-Kalix häradsrätt hade ofta behof af tingstolkens biträde, stundom hvarje dag under de lagtima tingen, som i allmänhet påginge sex dagar, slutningsdagarne oräknade. Under tingen förekomme vanligen ett eller flera extra sammanträden för ransakningar med häktade, och urtima ting mellan de ordinarie vore ej sällsynta. Derfor syntes nödigt, att för Neder-Kalix tingslag lön på stat ansloges till en ordinarie tingstolk. Denna lön kunde, om kompetent person skulle erhållas, icke sättas lägre än till 100 kronor. För denne tingstolk syntes kännedom om lappska språket ej erforderlig.

Slutligen hade häradshöfdingen i Torneå domsaga anført, att en hvar, som vore förtrogen med förhållandena inom våra finskspråkiga bygder, hvaraf Torneå domsaga helt och hållet bestode, nogsamnt torde inse, att tolkbefattningen vid rättsförhandlingarna inom denna domsaga vore ett uppdrag, som på den person, åt hvilken det anförtroddes, stälde stora fordringar. Obekant med finska språket, som ju i allmänhet domaren måste antagas vara, blefve han vid rättsförhandlingarna i hög grad beroende af kvalifikationerna hos den honom biträdande tolken, ej allenast beträffande de rättsökande utan äfven i förhållande till häradsnämnderna, hvari endast undantagsvis en eller annan talade svenska. Sålunda kunde, i saknad af kontroll från domarens sida och utan tillfälle för denne att verksamt utöfva processledningen, ett måls utredning och en parts på rättegången grundade anspråk genom en vårdslös eller mindre samvetsgrann tolkning, okunnighet eller bristande uppmärksamhet från tolkens sida i hög grad äfventyras. Man behöfde ju blott betänka, hurusom vid återgifvande af ett på finska språket aflagdt vittnesmål den minsta nyansering af ordalagen deri kunde åt vittnesmålet gifva en förändrad betydelse. Såväl ur den allmänna rättssäkerhetens som ur domarens egen personliga synpunkt måste det därför vara af synnerlig vikt att till tolk söka erhålla den därför lämpligaste personen. För att på ett tillfredsställande sätt fylla befattningen måste af tolken fordras stor samvetsgrannhet, snabb uppfattning, förmåga ej mindre att i koncentrerad form återgifva den muntliga rättsförhandlingens innehåll än äfven att från ettdera af de båda språken

korrekt och omedelbart öfversätta handlingar och skriftliga inlagor med mera. Dessa egenskaper förutsatte, förutom en viss bildningsgrad och intellektuel begåfning, framför allt en genom ständigt och trägen öfning förvärfvad vana vid rättsförhandlingarna och deras korrekta återgifvande, kännedom i den juridiska terminologien, lokal- och personalkännedom inom domsagan med mera, något som endast kunde ernås genom att tolken en längre tid åtföljde domaren på olika embetsförrättningar och inom olika tingslag. Dessa omständigheter och den erfarenhet, härads höfdingen under sin vistelse i domsagan vunnit, hade föranlett honom att låta tolkbefattningen så mycket som möjligt bestridas af en och samma person inom hela domsagan och under en längre tidsföljd; och säkerligen kunde endast derigenom den till tolk använda personen vinna den för befattningen nödiga erfarenhet och mångsidiga utbildning. Till följd af embetsgörörelsens stora mängd och domsagans betydliga omfattning hade i allmänhet den domhafvanden åliggande arbetsbörda måst fördelas på två personer samt på grund deraf, förutom den till tolk vanligen använda personen, annan tillfällig tolk ofta måst anlitas. Med de i förhållande till de under senare tider stegrade lefnadskostnaderna och arbetsförtjensterna opropor-tionerligt låga fasta arfvoden, som funnes å stat uppförda till tolkbefattning inom de särskilda tingslagen, syntes det vara omöjligt att till ett sådant uppdrag erhålla lämpliga och fullt kvalificerade personer inom de särskilda tingslagen, synnerligast som mängden af förrättningar betydligt ökats under senare åren. Med säkerhet syntes kunna påstås, att inom lappmarkssocknarna några till tolkbefattningen lämpliga personer, som varit villiga att mot den ersättning, som åt tillfälliga tolkar bestodes, biträda med tingstolkning, icke varit att tillgå, då de enda personer, som kunnat tänkas hafva varit till uppdraget kompetente, nemligen prester och skol-lärare, till följd af sin tjänst icke kunnat påräknas vid alla de tillfällen, då tolk behöfts. En tillfredsställande lösning af tolkfrågan syntes sålunda erfordra, att en till tolk lämplig person anställdes för hela domsagan med ett fast årligt arvode jemte reseersättning. I betraktande af såväl nödvändigheten att till uppdraget erhålla en fullt kvalificerad person, villig att helt egna sig åt uppdraget, som ock de stegrade lefnadskostnaderna, syntes det fasta anslaget icke böra sättas lägre än 1,500 till 2,000 kronor årligen, under förutsättning att tolken dessutom åtnjöte reseersättning efter fjerde klassen i resereglementet. Utom den sålunda anställda ordinarie tolken, syntes, med hänsyn till hvad förut anförts, vara nödvändigt att vid behof få anlita extra ordinarie tolkar, hvilka då såsom ersättning för sitt uppdrag lämpligen borde åtnjuta reseersättning enligt fjerde klassen i resereglementet. Det borde slutligen framhållas, att behöfvat af tolk

inom Torneå domsaga föränleddes af de allmänna språkförhållandena å orten och icke allenast deraf, att en enskild part tillfälligtvis saknade kunskap i landets språk.

I sitt ofvanberörda utlåtande hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande vitsordat, att behof af tolk förefunnes inom Arvidsjaurs, Arjepluogs, Jockmocks, Öfver-Kalix, Neder-Kalix och Gellivare tingslag äfvensom i samtliga tingslag inom Torneå domsaga. Då förhållandena inom länets särskilda domsagor vore väsentligen skiljaktiga, blefve såväl tingstolkarnes arbete som den ersättning, för hvilken lämpliga tingstolk kunde erhållas, väsentligen olika. Den domsaga inom länet, der tingstolk mest anlätades, vore Torneå domsaga, hvars invånare till allra största delen vore finsktalande. Tingstolks biträde vore därför nödvändigt vid samtliga häradsrätter inom domsagan äfvensom vid de allra flesta urtima ting och andra förrättningar, som hölles af domare med biträde af nämnd, äfvensom vid en hel del andra af domaren företagna förrättningar. Då behofvet af tingstolk så ofta förekomme, syntes det vara till stor fördel för rättsskipningen, om en tingstolk anställdes för hela domsagan. Vid häradsrätterna inom Kalix domsaga förekomme ej behofvet af tingstolk så ofta, utom vid Gellivare lappmarks häradsrätt. Då tingstolken inom Torneå domsaga kunde antagas blifva mycket upptagen, syntes en särskild tingstolk behöfva anställas vid Neder-Kalix häradsrätt, och det syntes ej lämpligt, att en tingstolk anställdes för hela Kalix domsaga, då för tolkarne vid Öfver-Kalix och vid Neder-Kalix häradsrätter erfordrades kunskap endast i finska språket men för tolken vid Gellivare häradsrätt jemväl i lappska. Icke heller syntes skäl förefinnas att för Arvidsjaurs och Arjepluogs tingslag anställa gemensam tolk. Då afstånden inom länets domsagor vore högst betydliga, och det icke vore visst, att kunnige tingstolk kunde i närheten af tingsställena erhållas, syntes det vara nödvändigt, att tingstolkarne utöfver de arfvoden, de kunde erhålla, tillerkändes rätt till ersättning enligt resereglementet för sina inställelser, då de påkallades. I öfrigt ville Kongl. Maj:ts befallningshafvande såsom eget utlåtande åberopa hvad domhafvandena i frågan anfört och lifligt tillstyrka bifall till deras samtliga framställningar.

Departementschefen har förklarar sig anse af hvad sålunda förekommit framgå, att tolkbefattningarna i förenämnda domsagor icke kunde med nuvarande anordningar på ett tillfredsställande sätt uppehållas. Då emellertid det fortfarande behofvet af ständigt tolkbiträde i dessa domsagor borde få anses ådagalagdt, syntes icke böra ifrågasättas någon annat, än att ständiga tolkar borde vara der anställda. Men då erfarenheten visat, att de ständiga tolkbefattningarna på senare tid af brist på lämp-

liga sökande till största del stått obesatta, ansåge departementschefen det blifva nödvändigt, att godtgörelsen åt tolkarne höjdes. Att härvid införa den ifrågasatta anordningen, att tolkarne skulle för hvarje särskild ordinarie förrättning erhålla ersättning enligt resereglementet, syntes dock ej vara att förorda. Utan rubbning i nu gällande föreskrifter om tolks rätt till ersättning enligt resereglementet i vissa fall, borde alltså för närvarande vidtagas allenast den åtgärd, att — med de för tingslagen i Torneå domsaga anslagna arfvodens förenande till ett arfvode åt en för hela domsagan gemensam tolk — de fasta arfvodena ökades och derjemte, på de af vederbörande domhafvande och Kongl. Maj:ts befallningshafvande anförda skäl, arfvode anslås till en särskild tingsfolk för Neder-Kalix tingslag med skyldighet att tolka i finska språket. I fråga om de här för erforderliga beloppen syntes skäl ej förefinnas att afvika från domhafvanden af Kongl. Maj:ts befallningshafvande biträdda förslag, dervid af de af domhafvanden i Torneå domsaga alternativt och under förutsättning af ersättning enligt resereglementet föreslagna belopp det högre borde vid bortfallande af nämnda förutsättning förordas.

Hvad af domhafvanden i sistnämnda domsaga hemstälts om rätt att anlita extra ordinarie tolkar, hvilka skulle ega uppbära ersättning enligt resereglementet, syntes åtminstone för närvarande icke föranleda vidare åtgärd.

De förordade förändringarna skulle föranleda, att i staten för Svea hofrätt med derunder lydande justitiestat arfvode till tingsfolkar uppfördes med följande belopp, nemligen:

för en allmän tolk i Arvidsjauras sockens tingslag 100 kronor, för en allmän tolk i Arjeplogs lappmarks tingslag 75 kronor, för en allmän tolk i Jockmocks lappmarks tingslag 75 kronor, för en allmän tolk i Öfver-Kalix tingslag 50 kronor, för en allmän tolk i Neder-Kalix tingslag med skyldighet att tolka i finska språket 100 kronor, för en allmän tolk i Gellivare lappmarks tingslag 600 kronor samt för en för samtliga tingslag inom Torneå domsaga gemensam allmän tolk 2,000 kronor, hvilka arfvoden borde utgå under enahanda vilkor, som för utbetalningen af de fasta tolkarfvodena hittills varit gällande.

Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion (n:o 115) har herr *G. Kronlund* föreslagit, att Riksdagen antingen ville medgifva, att den af Kongl. Maj:t föreslagna, inom samtliga tingslag i Torneå domsaga gemensamma allmänna tolken måtte få jemte det af Kongl. Maj:t föreslagna arfvodet 2,000 kronor uppbära ersättning för resor i och för tolkupdraget efter fjerde klassen i resereglementet eller ock, derest denna

*Angående
en inom
Andra Kam-
maren väckt
motion.*

hemställan icke vunno bifall, att Riksdagen måtte höja det föreslagna tolkarfvodet till 3,400 kronor.

Beträffande de skäl motionären anført till stöd för dessa sina förslag får utskottet hänvisa till sjelfva motionen, hvori dels finnes anfördt det af motionären i egenskap af domhafvande i Torneå domsaga uti frågan afgifna yttrande, som återfinnes uti statsrådsprotokollet, dels ock ytterligare motivering är af motionären förebragt för det nu framställda förslaget.

Den utredning i förevarande ämne, som i statsrådsprotokollet lemnats, synes utskottet utvisa behöfligheten af förhöjning i de nu till allmänna tingstolkar vid ifrågavarande häradsrätter anvisade anslag; och har utskottet icke funnit skäl till erinran mot de af Kongl. Maj:t i sådant afseende föreslagna belopp.

Hvad deremot det af motionären framställda förslag angår, finner utskottet visserligen, att förhållandena inom Torneå domsaga synas i särskildt hög grad betinga, att goda tingstolkar der böra finnas att tillgå, samt äfven att, till följd af domsagans stora utsträckning och föga utvecklade kommunikationer, resorna blifva långa och för tolken förenade med betydliga utgifter. Men då Kongl. Maj:t vid pröfning af anslagsbehovvet för anställande af tolk inom denna domsaga ansett sig kunna stanna vid ett fast arfvode af 2,000 kronor med bibehållande af de hittills gällande bestämmelserna angående allmän tingstolks rätt till ersättning enligt rese-reglementet, finner utskottet sig icke böra förorda medgifvanden i fråga om ersättning till tolk inom denna domsaga utöfver hvad Kongl. Maj:t nu ifrågasatt. Då det enellertid synes utskottet icke vara omöjligt, att genom anställande af mer än en tingstolk i denna domsaga, tingstolken resor må kunna till sin längd inskränkas, och alltså de utgifter, en tolk får vidkännas på grund af tingsresor, kunna i någon mån nedbringas, samt till följd häraf större lätthet uppstå att för den anvisade ersättningen erhålla nödigt tolkbiträde, har utskottet, för att lemna möjligheten till dylik anordning öppen, ansett föreskriften om en för samtliga tingslag inom Torneå domsaga gemensam tolk böra utgå och arfvodet, beträffande denna domsaga, afse en eller flera tolkar.

På grund häraf hemställer utskottet,

att Riksdagen må, med afslag å herr Kronlunds ofvanberörda motion, besluta, att i staten för Svea hof-rätt med derunder lydande justitiestat uppföres arfvode till tingstolkar med följande belopp, nemligen:

för en allmän tolk i Arvidsjaurs sockens tingslag 100 kronor; för en allmän tolk i Arjeplogs lappmarks tingslag 75 kronor; för en allmän tolk i Jockmocks lappmarks tingslag 75 kronor; för en allmän tolk i Öfver-Kalix tingslag 50 kronor; för en allmän tolk i Neder-Kalix tingslag med skyldighet att tolka i finska språket 100 kronor; för en allmän tolk i Gellivare lappmarks tingslag 600 kronor samt för en eller flera allmänna tolkar i tingslagen inom Torneå domsaga 2,000 kronor, hvilka arfvoden böra utgå under enahanda vilkor, som för utbetalningen af de fasta tolkarfvodena hittills varit gällande;

samt alltså öka de i förevarande stat för tings- tolkar nu anslagna arfvoden, tillhopa 1,100 kronor, med 1,900 kronor, till 3,000 kronor.

Göta hofrätt med derunder lydande justitiestat.

7:o) Kongl. Maj:t har i punkten 7 under andra hufvudtiteln i stats-^{Angående för-}verkspropositionen föreslagit Riksdagen att, under förutsättning att ofvan^{valtningskost-} omförmälda proposition med förslag till lag om domsagas kansli med mera^{nadsbidrag} blefve af Riksdagen bifallen, öka anslaget till Göta hofrätt med derunder^{i anledning af} lydande justitiestat sålunda, att för hvarje domsaga, der förvaltningskost-^{anställande af} nadsbidrag för närvarande utginge, detsamma höjdes med 300 kronor, och^{kanslibiträ-} att för domsaga, der förvaltningskostnadsbidrag ej egde rum, sådant bidrag^{den i dom-} upptoges med likaledes 300 kronor, och att alltså öka anslaget med samman-^{sagorna} lagdt 13,500 kronor. ^{under Göta} ^{hofrätt.} [7.]

Ifrågavarande fränställning har af utskottet blifvit öfverlemnad till sammansatt stats- och lagutskott för utlåtandes afgifvande till Riksdagen; hvilket utskottet härmed skolat

anmäla.

Hofrätten öfver Skåne och Blekinge med derunder lydande justitiestat.

Angående för-
valtningskost-
nadsbidrag
i anledning af
anställande
af kansli-
biträden i
domsagorna
under hof-
rätten öfver
Skåne och
Blekinge.
[8.]

8:o) Kongl. Maj:t har i punkten 8 under denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att, under förutsättning att propositionen med förslag till lag om domsagas kansli med mera blefve af Riksdagen bifallen, öka förevarande anslag sålunda, att för hvarje domsaga uppfördes ett förvaltningskostnadsbidrag af 300 kronor, eller med sammanlagdt 5,100 kronor.

Jemväl nu ifrågavarande framställning har öfverlemnats till sammansatt stats- och lagutskott, som deröfver lärer komma att framdeles afgifva utlåtande; hvilket utskottet härmed får hos Riksdagen

anmäla.

Fångvården.

Angående ny
aföningsstat
för vissa
fångvårds-
betjente.
[9.]

9:o) Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen uti punkten 9 under denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen *dels* att medgifva:
ej mindre att det i statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementsärenden den 11 januari innevarande år angifna förslag till aflöningsstat för de betjente vid fångvårdsanstalterna, hvilkas aflöning utginge af det å riksstaten uppförda bestämda anslaget till fångars vård och underhåll, finge tillämpas från och med år 1903; med förklarande tillika, att, i stället för de genom kongl. kungörelserna den 2 juni 1882 och den 30 maj 1890 meddelade bestämmelser, skulle för aflönings åtnjutande å denna stat gälla:
att den vaktbetjente vid läns- och kronocellfångelserna nu tillkommande andel af arbetsinkomsten vid dessa fångelser skulle till statsverket indragas;
att vaktkonstapel skulle vara skyldig underkasta sig den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet, som af fånggevaldigergöromålens möjligen skeende öfverflyttning å vaktkonstaplarna kunde föranledas;
att tjänsteinnehafvare skulle vara skyldig att mot ersättning för flyttningskostnaden låta sig förflytta till tjänst inom samma grad vid annan fångvårdsanstalt;
att tjänstgöringspenningarne finge vid tjänstledighet på grund af läkarebetyg under loppet af ett och samma kalenderår åtnjutas af tjänsteinne-

hafvare under högst femton dagar vid ledighet för svag helsas vårdande och under högst två månader vid ledighet för sjukdom; dock med iakttagande, att nämnda förmån icke finge åtnjutas för mer än sammanlagdt två månader hvarje år och icke mer än en gång under fortlöpande ledighet, samt att i tiden för sökt ledighet för helsans vårdande finge göras den jemkning, som af förhållandena kunde påkallas och af den sökandes helsotillstånd medgåfves;

att med nu stadgadt undantag tjänstgöringspenningarne finge uppbäras endast för den tid, tjensteinnehafvaren verkligen tjenstgjort;

att tjensteinnehafvare under tjenstledighet såväl för sjukdom som under högst femton dagar af kalenderåret för svag helsas vårdande egde uppbära hela lönen, men att den, som eljest undfinge ledighet, kunde förpligtas att under ledigheten afstå så mycket af lönen, som för tjänstens uppehållande erfordrades;

att för tillträde till ålderstillägg tjenstetiden skulle beräknas från början af kalenderåret näst efter det, hvarunder utnämning till tjensten egt rum, med iakttagande att för löntagare, som blifvit transporterad, denna beräkning skulle omfatta tjenstgöringen i likartad befattning vid olika fångvårdsanstalter, samt för ordinarie gevaldiger, som transporterades till vaktkonstapel, hans tjenstgöring som ordinarie gevaldiger, och att löntagare finge tillgodoräkna sig den tid, som före den nya lönestatens utfärdande förflutit från hans utnämning till tjensten;

att tjensteinnehafvare skulle vara förpligtad att vid uppnådd pensionsålder med oafkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjensten afgå, fångvårdsstyrelsen dock obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvades kunna i tjensten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kunde finnas villig att i densamma qvarstå; samt

att tjensteinnehafvare, som inginge på den nya staten, skulle vara underkastad de förändrade bestämmelser i fråga om pension, som kunde varda stadgade;

än äfven att af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll finge från och med år 1903 till en hvar af de nuvarande vaktmästarne vid länsfängelserna i Linköping och Malmö samt kronohäktet å Långholmen, så länge dessa eller andra likartade vaktmästarebefattningar af dem inneinhades, utbetalas fyllnadsersättning för mistad inkomst af fängelsearbetet med 100 kronor för år;

samt att af samma anslag finge årligen från och med år 1902 till en hvar af de å ordinarie stat uppförda, af bestämda anslaget till fångars vård och underhåll aflönade vaktbetjente, som vore gift eller efter uppförandet å berörda stat ingått gifte, ehuru detsamma sedermera på grund

af dödsfall eller af annan anledning upplösts, och som icke på kronans bekostnad åtnjöte förmånen af fri bostad och vedbrand, intill dess han af sådan förmån kunde komma i åtnjutande, utgå hyresersättning och anslag till inköp af femton kubikmeter barrved; dock med iakttagande, att hyresersättnings högsta årliga belopp icke finge öfverstiga 250 kronor, att hyresersättningarna i medeltal icke finge öfverstiga 200 kronor årligen till hvarje vaktbetjent samt att hyresersättningarna och vedanslagen skulle efter de å olika orterna gällande hyror å bostadslägenheter och pris å ved bestämmas;

dels och att såsom följd häraf öka bestämda anslaget till fångars vård och underhåll med 55,950 kronor.

Bifölles hvad sålunda hemstälts, komme bestämda anslaget till fångars vård och underhåll, som nu utgjorde 503,800 kronor, att ökas till 559,750 kronor och följaktligen fångvårdsanslaget i sin helhet, som nu utgjorde 1,697,445 kronor, att upptagas till 1,753,395 kronor.

Af återopade statsrådsprotokollet inhemtas i detta ämne följande.

I skrifvelse till Kongl. Maj:t den 28 september 1900 och särskilda skrivelser den 27 september 1901 hade fångvårdsstyrelsen anført hufvudsakligen följande.

Före 1883 hade all aflöning till vaktbetjente vid rikets fångvårdsanstalter utgått af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll. Den hade för vaktkonstaplarna vid centralanstalterna utgjorts af 550 kronor i lön och 80 kronor i beklädnadsersättning, tillsammans 630 kronor, och för konstaplarna vid länens fångelser af 500 kronor i lön och 60 kronor i beklädnadsersättning, tillsammans 560 kronor, hvarjemte åt hvarje konstapel hade beståtts ålderstillägg med 50 kronor efter fem och ytterligare 50 kronor efter tio års tjenstgöring. Vid tjenstledighet på grund af läkarebetyg hade jemlikt kongl. cirkuläret den 9 november 1860 afdrag å lönen icke egt rum under de första två månaderna, och derefter hade sådant afdrag gjorts endast till belopp af högst en fjerdedel af lönen. Af 1882 års Riksdag hade aflöningen för en del af bevakningspersonalen vid fångvårdsanstalterna blifvit öfverflyttad till bestämda anslaget till fångars vård och underhåll. Å den stat, som i sådant hänseende af Riksdagen antagits, hade uppförts, bland annat, aflöning till 200 vaktkonstaplar vid centralanstalterna och 150 vid länens fångelser. För de förre hade aflöningen, med inräkning deri af den förra beklädnadsersättningen, som alltså indragits, blifvit bestämd till 650 kronor och för de senare till 600 kronor, af hvilka belopp 350 kronor skulle utgå som lön och återstoden, respektive 300 och 250 kronor, som tjenstgöringspenningar. Ålderstilläggen hade

behållits vid oförändrade belopp, men vid bestämmelsen om tiden för deras åtnjutande hade i staten gjorts den förändring i ordalydelsen, att de skulle utgå, icke efter fem och tio års tjenstgöring, utan efter fem och tio år. Beträffande tjenstgöringspenningarne hade bland villkoren för den nya aflönings åtnjutande stadgats, att de finge uppbäras endast för den tid, tjensteinnehafvaren verkligen tjenstgjort. Nämnda förändring i uttrycket angående ålderstilläggen hade föranledt den föreskrift i kongl. brefvet den 8 december 1882, att tiden för åtnjutande af ålderstillägg skulle för de betjente, som derefter anställdes i fångvårdens tjenst, räknas, icke från anställningsåret, utan från början af kalenderåret näst efter det, under hvilket de erhållit konstitutorial å tjensten och derigenom uppförts såsom ordinarie med lön å bestämda anslaget. Härigenom och genom föreskriften angående tjenstgöringspenningarne hade den nya lönestaten i vissa afseenden inneburit en verklig försämring af vaktbetjeningens lönevillkor. Men detta hade ansetts mer än uppvägas derigenom, att vaktbetjeningen genom dess uppförande å ordinarie stat skulle vinna för egen del pensionsrätt samt för hustru och barn delaktighet i civilstatens pensionsinrättning.

Verklig förbättring i vaktbetjeningens löneförmåner hade inträdt först år 1890. Hvad särskildt anginge vaktkonstaplarna, hade aflöningen för de å ordinarie stat uppförda då blifvit af Riksdagen fastställd till 400 kronor som lön och 300 kronor som tjenstgöringspenningar eller tillsammans 700 kronor för konstapel vid central fångvårdsanstalt och till 400 kronor som lön och 250 kronor som tjenstgöringspenningar eller tillsammans 650 kronor för konstapel vid läns- eller kronohäkte, hvarjemte de begge ålderstilläggen höjts till 75 kronor hvardera. Tillika hade Riksdagen medgifvit, att af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll finge årligen till en hvar af de å ordinarie stat uppförde vaktbetjente, som vore gift eller enkling med familj och icke på kronans bekostnad åtnjöte förmånen af fri bostad och vedbrand, intill dess han af sådan förmån kunde komma i åtnjutande, utgå hyresersättning och anslag till inköp af 12 kubikmeter ved; dock med iakttagande, att hyresersättnings högsta årliga belopp skulle utgöra 150 kronor och vedanslagets 35 kronor, att hyresersättningarna i medeltal icke finge öfverstiga 125 kronor årligen till hvarje vaktbetjent, samt att hyresersättningarna och vedanslagen borde efter de å olika orterna gällande hyror å bostadslägenheter och pris å ved bestämmas.

Enahanda löneförmåner som de, hvilka genom Riksdagens nämnda beslut tillerkändes ordinarie vaktbetjente vid de fångvårdsanstalter, som afsåges med den af Riksdagen antagna lönestaten, hade sedermera blifvit

af Kongl. Maj:t enligt kongl. bref den 28 november 1890 medgifna jemväl åt motsvarande ordinarie betjente vid de öfriga fångvårdsanstalterna.

Förutom nämnda löneförmåner hade, på grund af kongl. bref den 5 december 1855 och den 3 december 1861, en hvar vaktkonstapel, som genom berömlig tjenstgöring gjorde sig deraf förtjent, årligen tilldelats gratifikation till belopp af öfver hufvud omkring 75 kronor, hvarjemte vaktkonstaplarna vid länens fångelser åtnjöte en mindre andel i förtjensten å fångarnes arbeten. Beloppet af denna andel vore synnerligen vexlande såväl vid de olika fångelserna som vid hvarje fångelse för sig. Det hade för enskilda konstaplar utgjort från några få kronor ända inemot 100 kronor per år. Medelbeloppet för konstapel vore enligt styrelsens skrivelse till Kongl. Maj:t den 29 september 1899 omkring 25 kronor. Under sista tiden hade medelsiffran dock i följd af någon ökning i allmänhet af arbetsinkomsten i fångelserna stält sig något högre.

Summan af den inkomst, hvartill vaktkonstapel efter uppnådda två ålderstillägg öfver hufvud kunde komma, utgjorde alltså, med frånräkning af bostad och vedbrand eller anslag dertill men med inberäkning af gratifikation till belopp af 75 kronor, vid central fångvårdsanstalt 925 och vid läns- eller kronohäkte, efter beräkning af 25 kronor i arbetsinkomst, 900 kronor för år, motsvarande, efter afdrag af 50 kronor om året till skatter och afgift till civilstatens pensionsinrättning, 2 kronor 40 öre och 2 kronor 33 öre för dag. Redan då styrelsen år 1890 skulle bestämma de belopp, som borde i hyres- och vedanslag tillerkännas å ordinarie stat uppförde vaktbetjente, hvilka enligt Riksdagens beslut egde uppbära dylikt anslag, hade det visat sig nödvändigt att, till efterrättelse af de rörande detta anslag meddelade bestämmelser, sätta detsamma för hvarje konstapel icke obetydligt lägre, än som motsvarade i orterna gällande pris å för vaktbetjente lämpliga bostadslägenheter och å ved. Detta missförhållande hade numera genom den ansevärd höjning i hyres- och vedpris, som efter nämnda tid öfverallt inom landet inträdt, så tilltagit, att lämpliga konstapel-lägenheter inom ej allt för långa afstånd från fångelserna år 1899 betingade i medeltal en årlig hyresafgift af inemot 190 kronor, samt att medelpriset för den åt vaktbetjente beräknade quantitet af 12 kubikmeter ved, räknadt för barrved, då utgjorde i det närmaste 56 kronor. Och sedan 1899 hade bostads- och vedprisen ingalunda nedgått, utan snarare i allmänhet ytterligare stigit. Summan af nämnda belopp, 246 kronor, öfverstege med 86 kronor sammanlagda beloppen af den medgifna medelhyresersättningen, 125 kronor, och det nästan undantagslöst med 35 kronor utgående vedanslaget. Då emellertid allmänt klagades, att berörda vedquantitet vore för knappt beräknad, och att derutöfver ytterligare er-

fordrades flere kubikmeter, kunde det belopp, som konstapel måste sjelf tillskjuta till bostadshyra och ved, uppskattas till öfver hufvud 100 kronor för år. Drogas detta belopp jemte ofvan till 50 kronor beräknade skatter och pensionsavgifter från förenämnda årsinkomster 925 och 900 kronor, återstode af den förra inkomsten 775 och af den senare 750 kronor för år, motsvarande för dag respektive 2 kronor 12 öre och 2 kronor 5 öre, som skulle räcka till för uniforms- och andra kläder samt föda med flere utgifter åt konstapeln och familjen, hvilken vid den ålder, konstapeln efter uppnåendet af nämnda inkomstsumma hunnit, vanligen ökats med flere medlemmar, af hvilka dock i de flesta fall ännu ingen kunde på något sätt bidra till familjens hjälp.

Dessa siffror vore beräknade i genomsnitt för de konstaplar, som uppbure hyres- och vedanslag. För enskilda bland dem stälde sig förhållandet betydligt sämre. I en och annan af landsortsstäderna uppginge den årliga hyreskostnaden till 250 kronor, i Göteborg till 275 kronor och i Stockholm, der dock, efter det Riksdagen anvisat ett extra anslag till uppförande af en vaktkonstapelsbyggnad vid länsfängelset, samtliga vaktkonstaplarna i en snar framtid antagligen skulle få kostnadsfria bostäder i kronans hus, ända till 325 kronor.

Då konstapel uppbure i hyresanslag högst 150 kronor, kunde han alltid, Stockholm frånsedt, nödgas till hyresavgiftens betäckande af annan tillgång tillskjuta 100 à 125 kronor, hvartill komme det belopp, hvarmed årsutgiften för ved öfverstege derfor anslagna 35 kronor.

Ännu känbarare, då den inträffade, vore den nedsättning i aflöningen, som vaktkonstapel, enligt hvad ofvan nämnts, måste vidkännas, då han nödgades för sjukdom taga tjänstledighet. I dylika fall afknappades aflöningen till den grad, att för konstapel, som efter långvarig tjänst uppnått ofvan angifna högsta inkomstsumma, deraf för de dagliga utgifterna, som kunde ökas med extra kostnader i följd af sjukdomen, endast återstode 1 krona 58 öre à 1 krona 64 öre för dagen. Drabbade då dertill en dylik olycka en vaktkonstapel, som äfven fått vidkännas dryga utgifter för bostad och vedbrand, reducerades hans inkomst så, att nära nog nöd inträdde.

Beträffande för öfrigt bostads- och vedanslagens otillräcklighet samt vaktbetjentes skyldighet att vid sjukdomsfall afstå tjänstgöringspenningarne, tillåte sig styrelsen fästa Kongl. Maj:ts uppmärksamhet å de särskildt djupgående följder, som härledde sig ur det närvarande förhållandet i berörda begge afseenden.

Styrelsen hade i skrifvelse till Kongl. Maj:t den 24 januari 1899 angående uppförande af en vaktbetjentsbyggnad vid länsfängelset i Stockholm

visat, hurusom konstaplarna derstädes för att skaffa sig något bidrag till sina stora utgifter till bostadshyror och vedbrand nödgades i sitt hem mottaga främmande personer såsom »inneboende». Det vore otvifvelaktigt, att vid sådant förhållande konstaplarna och deras familjer skulle i väsentlig mån gå förlustige det helsosamma inflytande, som ett väl ordnad hemlif vore egnadt att utöfva. En annan följd af hyresanslagets otillräcklighet vore, att konstaplarna derigenom frestades att hyra sig bostäder, hvarhelst sådana kunde billigast erhållas. På detta sätt förlorades den med hyresersättningens införande jemväl för fångvården afsedda fördelen, att dessa betjente skulle kunna skaffa sig bostäder inom sådana afstånd från fångelserna, att deras tjänstgöring icke blefve deraf lidande. Och konstaplarna sjelfve gingo genom de långa afstånden till sina hem till stor del förlustige den välbehöfliga hvila från tjensten, som fristundernas tillbringande i hemmen borde bereda. Slutligen vore med hänsyn till den afgörande betydelse, som prisfrågan måste ega vid valet af bostad, den fara för handen, att dertill komme att hyras en lägenhet, som vore för trång för familjens behof, osund och kanske dertill belägen bland en i följd af ekonomiskt betryck eller af andra anledningar sjuuken omgifning, från hvars inflytande det vore af vigt att hålla konstaplarna fria.

Till följd af storleken af det afdrag, som skulle göras i aflöningen vid tjänstledighet för sjukdom, uppstode det förhållande, att konstapel, hellre än att genom tjänstledighet ådraga sig ökade ekonomiska bekymmer, vanligen vid begynnande ohälsa ansträngde sig till det yttersta för att hålla sig kvar i tjensten. Det vore tydligt, att härigenom mången, som, i fall han i rätt tid kommit i åtnjutande af den behöfliga ledigheten, borde blifvit fullt återstald, nu i stället, i synnerhet vid upprepade dylika fall, måste genom öfveranstängning och helsans gradvisa försämring i förtid utslitas. Hvad i detta afseende sagts i fråga om vaktkonstaplarna gälde i lika grad äfven för öfriga till fångvårdens vaktbetjente räknade befattningshafvande, nemligen fanjunkare och underofficerare vid de centrala fångvårdsanstalterna samt vaktmästare och förste vaktkonstaplar vid de nuvarande läns- och kronocellfångelserna. Af uppgifter, som styrelsen angående vaktbetjentes helsotillstånd infordrat från läkarne vid de särskilda fångvårdsanstalterna, framginge, att af de vid de centrala fångvårdsanstalterna anstälde 30 ordinarie underofficerare 9 stycken, eller 30 procent, af de vid läns- och kronofångelserna anstälde 32 ordinarie vaktmästare eller förste vaktkonstaplar 14 stycken, eller ungefär 44 procent, samt af de vid samtliga fångvårdsanstalterna anstälde 350 ordinarie vaktkonstaplarna 156 stycken, eller ungefär 44 procent, lede af nervösa åkommor eller annan sjuklighet eller svaghet, som kunde anses föranledd eller påverkad af

tjenstgöringens ofvanberörda beskaffenhet. Nu påpekade slag af missförhållande hade för betjente vid statens jernvägar, hvilkas lönevillkor jemväl i öfrigt syntes vara i allmänhet något förmånligare än fångvårdsbetjeningens, i afsevärd mån förebyggts dels derigenom, att af deras arfvoden endast en femtedel betraktades som tjenstgöringspenningar, och dels genom det stadgande i reglementet för tjenstemän och betjente vid statens jernvägar den 15 oktober 1897, att under loppet af ett och samma år fullt arfvode finge utgå för dylik betjent vid ledighet för enskilda angelägenheter intill 15 dagar och vid ledighet för sjukdom eller svag helsas vårdande under högst 45 dagar. Dervid vore dock den inskränkning gjord, att, då ledighet åtnjötes såväl för enskilda angelägenheter som för sjukdom eller svag helsas vårdande, sammanlagda antalet dagar, för hvilka betjent egde uppbära dylikt arfvode, icke finge öfverstiga 45. Jemväl för betjente vid postverket, hvilkas lön jemte dem tillkommande maximitraktamente motsvarade en sammanlagd årsinkomst af 1,230 och med tillägg af intjent ålderstillägg 1,330 kronor, vore medgifvet, att, der i följd af ansträngande tjenstgöring eller andra särskilda orsaker någon hvilotid ansåges böra dem tilldelas, sådan betjent finge med bibehållande jemväl af traktamentet undfå ledighet intill 15 dagar af kalenderåret.

Med afseende slutligen å den år 1882 meddelade föreskriften om tjenstetidens beräkning för ålderstillägg först från och med början af året näst efter det, då konstapel konstituerades, hade, till följd af den efter nämnda tid nödvändiggjorda ökning af konstapelsstyrkan vid länens fängelser till 179 man, det missförhållande inträdt, att vid dylikt fängelse såsom extra anställd vaktkonstapel icke kunde befordras till ordinarie förr än i allmänhet efter sex och understundom sju å åtta år. Då tillträdet till hvartera ålderstillägget härigenom fördröjdes med motsvarande tid, gjorde detta, efter beräkning af 75 kronor för hvarje dylikt tillägg, en afsaknad i inkomst för konstapel af tillsammans 900 kronor. Härtill komme, att konstapel under nämnda väntetid icke kunde komma i åtnjutande af hyres- och vedanslag.

Af den sålunda lemnade utredningen angående vaktkonstaplarnes aflöningsförmåner ansåge styrelsen obestriddigen framgå, att dessa vore efter nuvarande lefnadsförhållanden allt för knappt tillmätta och i vissa fall afgjort otillräckliga. För personer af den samhällsklass, hvarur konstapelskåren rekryterades, hade emellertid, i samma mån som lefnadskostnaderna på alla områden betydligt ökats, tillfällen till riklig förtjenst i stigande grad öppnat sig. En vanlig duglig arbetare i städerna kunde nu bereda sig en inkomst, betydligt öfverstigande en vaktkonstapels alla förmåner.

Det hade därför också, särskildt under senare tid, visat sig förenadt med allt större svårighet att finna lämpliga personer, som vore villiga att inträda i och fortfarande egna sig åt bevakningstjensten vid fångvården. Såsom ett bland många exempel härpå kunde meddelas, hurusom vid inspektion under år 1901 af ett bland rikets mera betydande länsfängelser, derifrån anmälan till styrelsen upprepade gånger ingått om onöjligheten af att till vaktbetjente kunna för nuvarande aflöning anskaffa kompetenta personer, befunnits, att der såsom extra vaktkonstapel tienstgjorde en 16-årig yngling, hvilken af länsstyrelsen i tjensten antagits redan mer än ett år förut, således som 15-årigt barn.

För att fångvården skulle kunna ej mindre fortfarande till vaktbetjente förvärfva och i sin tjenst behålla dugliga och för sin grannliga uppgift passande personer än äfven våga förvänta, att dess betjente skulle kunna med normala krafter och bevaradt intresse sköta sina åligganden under hela den tid, staten af sina tjenare fordrade det, tillåte sig styrelsen förnya sin förut gjorda framställning om förbättrande af fångvårdsbetjentes förmåner; och ville i sådant hänseende styrelsen uttala sig för, att dels vaktbetjentes egentliga aflöning i någon mån höjdes, dels anslagen åt dem till bostadshyror och ved sattes i närmare motsvarighet till de utgifter, vaktbetjente för dessa ändamål verkligen finge vidkännas, dels ock att rättighet å nyo lemnades dem att vid tjenstledighet på grund af läkarebetyg under viss kortare tid uppbära full lön.

Såsom förut nämnts, inginge i löneförmånerna för vaktbetjente vid länens fängelser viss andel i inkomsten af fångarnes arbeten. Rörande detta förhållande borde erinras, att enligt grunderna i kongl. brefven den 26 augusti 1856 och den 14 november 1873 staten icke toge någon befattning med fångarbetet vid nämnda fängelser, utan att detta öfverlemnats åt fängelseföreståndarne, hvilka hölle därför nödiga verktyg och inventarier samt drefve arbetet på sitt ansvar eller förlag med biträde af bevakningspersonalen. Härför samt för bestyr med arbetets redovisning, deri dock jemväl vaktmästaren och förste vaktkonstapeln deltog, åtnjöte fängelseföreståndaren en tredjedel af årsinkomsten intill 2,000 kronor och en sjettedel af inkomsten deröfver å straff- och tvångsarbetsfångars arbeten samt en tredjedel af inkomsten å det arbete, som af fängelse- och ransakningsfångar uträttades. Bevakningspersonalen uppbure en sjettedel af inkomsten intill 2,000 kronor och en tolfteedel af inkomsten deröfver å straff- och tvångsarbetsfångarnes arbeten enligt den fördelning, som Kongl. Maj:ts befallningshafvande eller tillsyningsmannen funne skäligt fastställa, med iakttagande deraf, att vid fängelse med mer än en vaktbetjent ingen

af bevakningspersonalen finge tilläggas större belopp, än som motsvarade hälften af vaktbetjeningens andel.

Berörda andelar vore synnerligen vexlande såväl vid de olika fängelserna som vid hvarje fängelse för sig allt efter tillgången till arbete samt tilloppet af fångar och deras arbetsduglighet och skicklighet i yrken, som lämpade sig att i fängelserna bedrifvas. Af inverkan i detta afseende vore ock, att, sedan i följd af ändringarna i straffen för vissa brott genom lagen den 20 juni 1890 samt till följd af utsträckningen i tiden för en-rumsstraffet genom lagen den 29 juli 1892 antalet fångar med långa strafftider betydligt ökats i länens fängelser, styrelsen, med öfvergifvande af den gamla grunden för fångarnes fördelning å de olika fängelserna allenast med hänsyn till länet eller orten, hvori brottet begåtts, i allt större utsträckning förordnat om fångarnes försändande efter kön och strafftidens längd till vissa, för olika fångkategorier anvisade fängelser. Det vore påtagligt, att denna mera systematiska fångfördelning, hvilken med den nyaste tidens utvecklade kommunikationsväsen kunde utan svårighet än vidare fullföljas, måste synnerligen underlätta fångbehandlingen och vara till gagn för fångvården. Men ofvan påpekade oegentlighet af ojemnt fallande arbetsinkomster ökades härigenom än ytterligare, enär, till förfång i detta afseende för tjänsteinnehafvare vid flertalet af länens fängelser, de fångar, som dömts till de längsta strafftiderna och hvilkas arbete följaktligen kunde med jemförelsevis största vinst tillgodogöras, droges derifrån till ett fåtal andra fängelser.

Konstaplarnes arbetsinkomst vexlade, såsom redan vore nämndt, från några få kronor till inemot 100 kronor per år för konstapel. Mellan de olika vaktmästarnes och förste konstaplarnes ifrågavarande sportler förekomme skiljaktigheter på flera hundratal kronor. Och hvad fängelseföreståndarne anginge, visade sig berörda oegentlighet än mera i ögonen fallande. Förutom nu påpekade missförhållanden hade det nuvarande systemet för arbetenas bedrifvande vid länens fängelser, hvilket till sin natur vore sådant, att det ofta stälde den enskilda fördelen i strid mot statsintresset, just derigenom visat sig medföra äfven andra djupt gående och för en rätt fångvård hinderliga oegentligheter, som det vore angeläget få för framtiden aflägsnade.

För att, hvad anginge bevakningspersonalen, bana väg för en förändring af nämnda system, hade styrelsen redan år 1889 gjort framställning om sådant vilkor för åtnjutande af de då föreslagna nya lönerna för bevakningspersonalen, att vaktbetjente vid länens fängelser skulle vara pligtige att underkasta sig den reglering eller indragning af dem för närvarande tillkommande andel i arbetsinkomsten vid dessa fängelser, hvilken

framdeles kunde varda beslutad. Sådan föreskrift hade ock, efter de föreslagna lönernas beviljande, blifvit af Kongl. Maj:t utfärdad i kungörelse den 30 maj 1890.

Då, såsom visats, en reglering af vaktbetjentes aflöningsförmåner nu vore af största behof påkallad, ville styrelsen, på det regleringen af vaktbetjentes löneförmåner måtte nu på en gång kunna fullt genomföras och icke, i hvad anginge afskrifningen af vaktbetjentes på arbetsinkomsten beroende sportler, ställas på framtiden, uttala sig därför, att, oberoende af den utgång, som i öfrigt kunde komma af styrelsen framställt förslag om ändring i bestämmelserna rörande arbetets bedrivande och arbetsinkomstens disponerande vid länens fängelser till del, i allt fall den andel i arbetsinkomsten, som enligt nu gällande grunder tillfölle vaktbetjeningen vid länens fängelser, måtte till statsverket indragas och särskild hänsyn dertill tagas vid den nya regleringen.

För att åt konstaplarna vid dessa fängelser bereda ersättning för nämnda inkomst och derjemte någon verklig löneförhöjning, ansåge styrelsen aflöningen till dem böra höjas från dess nuvarande belopp, utgörande i lön och tjänstgöringspenningar 650 kronor, till 800 kronor för år. Vaktkonstaplarna vid de centrala fängvårdsanstalterna, hvilka, enär arbetet derstädes helt och hållet öfvertagits af staten, icke heller åtnjöte någon del i inkomsten derå, uppbure, såsom förut nämnts, i lön och tjänstgöringspenningar tillsammans 700 kronor för år. Någon verklig skilnad i arten af tjänstgöring för dessa begge konstapelsgrupper funnes icke, och lika maktpåliggande arbete kräfdes af den ena som den andra. Det kunde därför ock så mycket mindre vara skäl att för dem behålla olikhet i aflöningen, som deras sammanslagning till en löneklass skulle medföra den fördel, att derigenom hindret bortfölle för förflyttning, i mån af sig företeende omständigheter och behof, af konstaplar från den ena till den andra af berörda fängelsegrupper. Styrelsen föresloge därför, att aflöningen jemväl för vaktkonstaplarna vid de centrala fängvårdsanstalterna sattes till ofvannämnda belopp, 800 kronor för år.

Den nya aflöningen borde lämpligen för samtliga konstaplar fördelas med 450 kronor som lön och 350 kronor som tjänstgöringspenningar. Ålderstilläggen skulle behållas oförändrade med 75 kronor hvardera eller tillsammans 150 kronor. Härigenom skulle pensionen, som nu för konstapel utgjorde högst 550 kronor, kunna komma att uppgå till 600 kronor.

En följd af den nu föreslagna höjningen i vaktkonstaplarnes aflöning vore, att aflöningen måste i proportion höjas jemväl för öfriga vaktbetjente vid fängvården.

Nu ifrågavarande vaktbetjente åtnjöte för närvarande enligt den af Riksdagen antagna lönestat följande aflöning:

	Lön	Tjenstgöringspenningar	Summa	Ålderstillägg	
				Efter 5 år	Efter 10 år
Fanjunkare	600	400	1,000	100	100
Underofficerare	500	300	800	100	100
Vaktmästare	500	300	800	100	100
Förste vaktkonstapel	500	300	800	75	75

hvarjemte de med undantag af en eller annan, som uppbyure hyresersättning, hade fria bostäder och vedbrand, äfvensom en hvar af dem, om han gjorde sig deraf förtjent, tilldelades gratifikation till belopp af omkring 100 kronor och deröfver för år.

Dessutom åtnjöte, som nämnts, vaktmästarne och förste vaktkonstaplarna vid länens fängelser andel i arbetsinkomsten. Denna hade för dem uppgått till följande belopp under åren 1891—1899:

Vid länsfängelset och kronohäktet	1891 kr.	1892 kr.	1893 kr.	1894 kr.	1895 kr.	1896 kr.	1897 kr.	1898 kr.	1899 kr.
å Långholmen	339	340	357	396	334	307	401	457	474
i Stockholm	249	271	242	278	358	319	272	228	226
i Upsala	172	125	75	125	110	115	100	200	190
i Nyköping	38	36	37	32	26	31	42	28	48
i Eskilstuna	110	80	89	71	144	180	203	196	113
i Linköping	83	115	112	175	267	362	368	490	550
i Norrköping	120	85	101	119	137	128	139	163	153
i Jönköping	162	167	159	147	53	97	87	117	153
i Vexjö	184	239	168	84	107	108	70	63	120
i Kalmar	62	73	74	151	193	213	220	234	212
i Vestervik	32	51	24	41	39	65	78	36	34
i Visby	60	35	40	26	45	120	105	75	78
i Karlskrona	171	55	91	157	160	129	144	128	111
i Karlshamn	48	28	25	32	27	32	32	12	18
i Kristianstad	30	25	30	23	51	71	127	198	202
i Malmö	206	297	276	276	351	365	434	424	376
i Ystad	102	66	39	68	64	59	103	72	81

Vid länsfängelset och kronohäktet	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
i Halmstad	197	80	40	11	16	13	49	31	18
i Varberg	40	121	24	8	4	26	35	59	26
i Uddevalla	24	25	21	11	17	30	16	27	27
i Venersborg	91	133	98	95	176	223	204	198	222
i Mariestad, der enligt den af Kongl. Maj:ts befallningshafvande fastställda fördelning vaktinästaren tilldelats i proportion till den öfriga bevakningen mindre andel i arbetsinkomsten än i allmänhet vid andra fängelser	45	56	47	40	49	61	73	78	74
i Karlstad	145	165	143	160	139	145	121	163	160
i Örebro	151	151	102	163	177	203	192	234	275
i Vesterås	55	70	85	90	190	234	250	289	294
i Falun	173	195	159	185	219	215	218	199	237
i Gefle	267	238	234	280	300	277	256	271	222
i Hudiksvall	16	41	65	36	47	79	93	180	168
i Hernösand	110	75	120	134	164	170	168	157	140
i Sundsvall	160	145	158	119	132	125	142	108	138
i Umeå	31	55	39	19	27	50	38	35	52
i Östersund, der förhållandet i förevarande afseende varit detsamma, som ofvan anmärkts för fängelset i Mariestad,	42	27	46	27	49	92	52	66	52
i Luleå	7	10	12	24	22	17	150	150	174
i Haparanda	7	17	14	5	8	5	34	42	27

Enligt ofvan afgifna förslag skulle aflöningen med begge ålders-tilläggen för fängelsekonstapel uppgå till 950 kronor. För att ej konstapel, som nått denna lön, vid befordran skulle blifva lidande, måste följaktligen näst högre aflöningsklass börja med 950 kronor. Styrelsen föresloge i anledning häraf, att aflöningen utom ålderstillägg måtte höjas för underofficerare och för förste vaktkonstaplar vid de mindre betydande af fängelserna i länen till 950 kronor. Vid de öfriga cellfängelserna

nemligen länsfängelserna i Stockholm, Upsala, Linköping, Jönköping, Vexjö, Kalmar, Karlskrona, Kristianstad, Malmö, Venersborg, Mariestad, Karlstad, Örebro, Vesterås, Falun, Gefle, Hernösand och Luleå samt de nuvarande kronohäkterna å Långholmen och i Sundsvall, af hvilka fängelser de i Hernösand, Sundsvall och Luleå för närvarande i stället för vaktmästare hade förste konstaplar, skulle i staten upptagas aflöning till vaktmästare till belopp, som med afseende å deras nuvarande rätt till arbetsinkomst borde sättas till 1,100 kronor för hvar. Då emellertid härigenom vaktmästarne vid länsfängelserna i Linköping och Malmö samt de begge vaktmästarne vid kronohäktet å Långholmen skulle tillskyndas nedsättning i sina under senare tider åtnjutna inkomster med mera än 100 kronor hvar, ansåge styrelsen rättvist, att de nuvarande innehafvarne af dessa befattningar medgäfves att under sin tjänstetid som vaktmästare årligen uppbära ersättning af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll för mistad inkomst med åtminstone 100 kronor hvar.

Berörda aflöningar, 950 kronor och 1,100 kronor, borde uppdelas med 550 kronor som lön och med återstoden, således 400 kronor af den förra och 550 kronor af den senare aflöningen, som tjänstgöringspenningar. Härvid tillåte sig styrelsen emellertid påpeka, att, då vaktmästare och förste vaktkonstaplar för närvarande äfven vid tjänstledighet för sjukdom åtnjöte större eller mindre del af dessa befattningshafvandes andel i arbetsinkomsten, en eller annan af dem skulle, om sådant ej på annat sätt förekommes, vid dylik ledighet blifva lidande genom det stora belopp, hvarmed tjänstgöringspenningarne enligt styrelsens förslag skulle ingå i aflöningen. Men detta skulle rättas genom styrelsens nedannämnda förslag om medgifvande intill viss tid vid sjukdomsfall af full aflöning utan afkortning åt samtliga de olika klasserna af vaktbetjente. Ålderstilläggen skulle behållas vid sina nuvarande belopp, nemligen för förste vaktkonstapel 75 kronor för hvartdera tillägget, eller tillsammans 150 kronor, samt för underofficerare och vaktmästare 100 kronor för hvartdera ålderstillägget, eller tillhopa 200 kronor. Härigenom skulle pensionen kunna komma att uppgå till 700 kronor mot för närvarande 650 kronor för förste konstapel och till 750 mot för närvarande 700 kronor för underofficerare och vaktmästare.

Hvad slutligen anginge fanjunkarne, syntes, vid det förhållande, att aflöningen med ålderstillägg för underofficerarne, bland hvilka vanligen de därför lämplige valdes vid tillsättande af fanjunkare, skulle komma att uppgå till 1,150 kronor, aflöningen till fanjunkare böra sättas till 1,200 kronor, så fördelade, att 650 kronor utgjorde lön och 550 kronor tjänstgöringspenningar, hvartill skulle komma ålderstillägg till nuvarande

belopp eller 100 kronor för hvardera ålderstillägget, tillsammans 200 kronor. Pensionen skulle i sådant fall kunna uppgå till 850 kronor mot för närvarande 800 kronor.

Å den af Riksdagen antagna lönestat för de betjente vid fångvårdsanstalterna, hvilkas aflöning utginge af det bestämda anslaget till fångars vård och underhåll, vore för närvarande uppförda 5 fanjunkarelöner, 30 underofficerslöner, 17 vaktmästarelöner, 16 förste vaktkonstapelslöner, 200 vaktkonstapelslöner för de centrala fångvårdsanstalterna och 150 dylika löner för länens fängelser. Af förste vaktkonstapelslönerna skulle 13 kvarstå och 3 förvandlas till vaktmästarelöner.

Under bibehållande, med sistnämnda undantag, af berörda antal aflöningar å nämnda stat, skulle bifall till styrelsens förslag föranleda ökning i denna stat med följande belopp, nemligen:

för 5 fanjunkare	med 200 kr. för hvar	1,000 kr.
» 30 underofficerare	» 150 » » »	4,500 »
» 20 vaktmästare	» 300 » » »	6,000 »
» 13 förste vaktkonstaplar	» 150 » » »	1,950 »
» 200 vaktkonstaplar vid centrala fångvårdsanstalterna med 100 kr. för hvar		20,000 »
» 150 vaktkonstaplar vid länens fängelser med 150 kr. för hvar		22,500 »
	summa kronor	55,950.

Men då den vaktbetjente vid länens fängelser nu tillkommande andel i arbetsinkomsten vid dessa fängelser skulle till statsverket indragas såsom inkomst å förslagsanslaget till fångars vård och underhåll, skulle efter beräkning af denna andel till dess totalbelopp i jemnt tal för år 1899 kr. 14,350: — statens verkliga utgiftsökning för aflöningar till de af bestämda anslaget aflönade vaktbetjente kunna uppskattas till kr. 41,600: —

Hvad härefter anginge de belopp, hvartill hyresanslagen borde ökas, ville styrelsen, då härvid efter medels anvisande till en vaktbetjentbyggnad vid länsfängelset i Stockholm de höga hyresprisen i hufvudstaden icke behöfde tagas i betraktande, uttala sig därför, att maximigränsen för hyresanslagen sattes till det för lämpliga vaktbetjentlägenheter i några landsortsstäder uppgifna högsta hyresbeloppet 250 kronor. Då föreskrift om ett högsta medelbelopp för de utgående hyresersättningarna medförde den olägenhet, att, till undvikande af detta belopps öfverskridande, jemkning tid efter annan måste göras i redan beviljade hyresanslag, ansåge styrelsen dylik föreskrift icke vidare böra meddelas.

Beträffande vedanslaget tillåte sig styrelsen, med hänsyn till hvad ofvan derom anförts, föreslå, att det måtte utgå för en kvantitet af 15 kubikmeter barrved och efter beräkning af i orterna gällande pris för dylik ved. Såväl hyres- som vedanslagen borde, till undvikande af årligen erforderlig pröfning af beloppen, bestämmas hvarje gång för en tid af fem år. Derjemte ville styrelsen med hänsyn till det motbudande för gift barnlös vaktbetjent att i händelse af hustruns död behöfva, med afyttring af sitt bo, flytta in i gemensamt rum för ogifta dylika betjente, tillstyrka, att hyres- och vedanslag måtte fortfarande få utgå i de enstaka fall, då barnlös vaktbetjent blir enkling.

Hvad slutligen anginge det föreslagna medgifvandet åt vaktbetjente att vid ledighet på grund af läkarebetyg få till någon viss tid uppbära full aflöning, ansåge styrelsen lämpligt, att, med utsträckning af denna förmån jemväl till ledighet för svag helsas vårdande, tjänstgöringspenningarne finge under loppet af samma kalenderår af vaktbetjent behållas vid sådan ledighet intill högst 15 dagar och vid ledighet för sjukdom under högst 2 månader, med iakttagande dock, att nämnda förmån icke finge under året åtnjutas för sammanlagdt längre tid än 2 månader och icke mer än en gång under fortlöpande ledighet. Derjemte borde, till undvikande af de rubbningar i bevakningstjänstgöringen, som kunde uppstå, om flere vaktbetjente vid samma fängelse samtidigt sökte ledighet för helsans vårdande, vara till styrelsen öfverlemnadt att i afseende å tiden för sådan ledighet göra den jemkning, som af förhållandena vid fängvårdsanstalterna påkallades och af den sökandes helsotillstånd kunde medgifvas.

Genom bifall till styrelsens förslag skulle hyresanslaget till de å ordinarie stat uppförda vaktbetjente komma att ökas med omkring kr. 10,265: —
och vedanslagen med omkring » 5,635: —

Beträffande utgiftsökningen vid tjänstledighet för vaktbetjente, hade styrelsen för ett år, 1898, beräknat, att, under förutsättning att full lön skulle utgått vid de tjänstledigheter för sjukdom, som då åtnjutits af vaktbetjente, detta år skulle hafva uppkommit en ökning i utgift af 1,733 kronor 21 öre. Då emellertid bifall till förslaget i denna del säkerligen skulle föranleda, att konstaplarna vid inträffande sjukdom mera allmänt begagnade sig af rätten till tjänstledighet, borde sistnämnda siffra

Transport kr. 15,900: —

Transport kr. 15,900: —
 betydligt höjas. Styrelsen ansåge sig dock dervid böra påpeka, att, om ock rättigheten till full lön intill 2 månader för vaktbetjent på grund af läkarebetyg skulle för de särskilda fallen medföra utgiftsökning, ett sådant medgifvande dock säkerligen skulle i det stora hela innebära besparing, derigenom att dels konstaplarnes helsa komme att mindre slitas, så att de mera allmänt kunde tjena ut sin tid i fångvården utan att på äldre dagar för ofta ganska lång tid behöfva ersättas med vikarier, dels ock framställda kraf på semesterledighet och pensionsålderns nedsättande för vaktbetjentskåren genom berörda medgifvande kunde anses hafva förlorat sitt berättigande. Styrelsen ansåge sig emellertid böra för ändamålet beräkna en utgiftsökning af kr. 4,000: —

Summa kronor 19,900: —

Förut hade beräknats ökning i följd af den föreslagna höjningen i den egentliga aflöningen med kr. 41,600: —

Hela utgiftsökningen till de å bestämde anslaget uppförda vaktbetjente skulle alltså kunna uppskattas till kr. 61,500: —

Härvid tilläte sig emellertid styrelsen fästa uppmärksamheten derå, att, i händelse de nu framlagda förslagen skulle vinna framgång, deraf rättvisligen skulle följa, att motsvarande förbättring i löneförmånerna äfven borde beredas de få vid centralfångelserna för qvinnor och några andra fångvårdsanstalter anställda ordinarie manliga vaktbetjente, hvilka åtnjöte aflöning af det till Kongl. Maj:ts disposition stående förslagsanslaget till fångars vård och underhåll, samt att någon mindre löneökning jemväl borde tillerkännas de ordinarie qvinliga vaktbetjente. Likaledes borde de anslag af ved in natura, som enligt af Kongl. Maj:t fastställda stater å sistnämnda anslag utginge till de å ordinarie stat uppförde vaktbetjente, hvilka åtnjöte fria bostäder, höjas till öfverensstämmelse med de kontanta vedanslagen till sådana, som hyrde sig bostäder. I sakens natur låge ock, att de af förslagsanslaget aflönade extra vaktbetjente, som utöfver de ordinarie erfordrades vid fångvårdsanstalterna, likasom de nu för sin tjänstgöring uppbure arfvoden, motsvarande de ordinaries lön och tjänstgöringspenningar, skulle för framtiden åtnjuta aflöning till de förhöjda belopp, hvartill lönen och tjänstgöringspenningarne vid de ordinarie tjänsterna blefve satta. Detta vore så mycket mera nödvändigt, som, enligt hvad ofvan visats, fångvården derförutan icke kunde påräkna att för rekrytering af sin bevakningskår finna dugliga och lämpliga personer.

Enligt i styrelsens kameralbyrå gjord beräkning skulle den sålunda behöfliga utgiftsökningen till omförmålda af förslagsanslaget aflönade ordinarie och extra vaktbetjente kunna uppskattas till omkring 17,500 kronor för år.

Styrelsens på ofvan anförda skäl redan under år 1900 framlagda förslag till förbättring af vaktbetjentes aflöningsförmåner, hvilket förslag grundade sig icke på de för tillfället så betydligt stegrade lefnadskostnaderna för alla samhällsklasser, utan på en under alla förhållanden numera inträdd nödvändighet af förbättring i aflöningsvilkoren för vaktbetjente, hade hittills icke föranledt annan åtgärd, än att Riksdagen år 1901 medgifvit dyrtidstillägg för samma år åt statens tjenare enligt vissa af Riksdagen föreskrifna grunder. Men då enligt dessa grunder dyrtidstillägget inom den inkomstgräns, för hvilken det medgifvits, icke utginge med mera än 10 procent af aflöningen och icke tillfölle tjänsteinnehafvare, i hvilkas aflöning inginge bostadsförmån in natura, hade följd, hvad vaktbetjentspersonalen anginge, blifvit, dels att den stora delen deraf, som fått sig fria bostäder upplåtna, icke alls kommit i åtnjutande af dylikt tillägg, dels ock att de andre, hvilka för närvarande åtnjöte hyresersättning och vedanslag med belopp, som med i medeltal omkring 100 kronor understegte utgiften för dessa behof, erhållit som dyrtidstillägg högst inemot 100 kronor, således ungefärligen blott hvad som motsvarade bristen i de nuvarande hyres- och vedanslagen, men deröfver ingenting till täckande af det öfriga behofvet.

Häraf framginge, att det nu beviljade dyrtidstillägget icke kunde för den öfvergående tid, för hvilken det vore afsedt eller kunde utsträckas, ens tillnärmelsevis fylla det af styrelsen för fortgående framtid påvisade behof.

I anledning af hvad sålunda anförts, hade styrelsen framlagt följande fullständiga förslag till ny aflöningsstat för de betjente vid fångvårdsanstalterna, hvilkas aflöning utginge af det å riksstaten uppförda bestämda anslaget till fångars vård och underhåll.

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	Ålderstillägg	
				efter 5 år.	efter 10 år.
1 fanjunkare	650	550	1,200	100	100
4 d:o	2,600	2,200	4,800	100	100
1 vaktmästare	550	550	1,100	100	100
19 d:o	10,450	10,450	20,900	100	100
1 underofficer	550	400	950	100	100
29 d:o	15,950	11,600	27,550	100	100
1 förste vaktkonstapel	550	400	950	75	75
12 d:o	6,600	4,800	11,400	75	75
1 vaktkonstapel	450	350	800	75	75
349 d:o	157,050	122,150	279,200	75	75
1 fånggevaldiger	500	—	500	—	—
57 d:o	28,500	—	28,500	—	—
Summa kronor	—	—	377,850	—	—

Sedan departementschefen sålunda redogjort för fångvårdsstyrelsens utredning och förslag, har han för egen del förklarat, att han ansåge sig böra biträda hvad fångvårdsstyrelsen hemställt, utom hvad anginge framställningen om upphäfvande af föreskriften om ett högsta medelbelopp för de utgående hyresersättningarna, hvilken föreskrift lämpligen syntes böra bibehållas med den jemkning, att medelbeloppet, då maximum å hyresersättningen höjdes till 250 kronor, bestämdes till 200 kronor; och ansåge han äfven, att de nya bestämmelserna i fråga om hyresersättning och vedanslag borde, på sätt fångvårdsstyrelsen ock föreslagit, med hänsyn till nödvändigheten att snarast möjligt komma de sämst lottade bland vaktbetjente till hjälp i deras betryckta ställning, vinna tillämpning för tiden redan från början af år 1902.

Fångvårdsstyrelsen hade vidare hemställt, att fånggevaldigersgöromålen måtte öfverflyttas å fängelsekonstaplarna, och i anledning deraf föreslagit, att vaktkonstapel skulle vara skyldig underkasta sig den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet, som af en sådan öfverflyttning kunde föräledas. Frågan om berörda öfverflyttning hade ännu ej kommit i skick att slutligen kunna för Kongl. Maj:t framläggas; men för att hålla möjligheten öppen af frågans lösning i öfverensstämmelse med fångvårdsstyrelsens förslag, borde det af styrelsen ifrågasatta stadgande intagas såsom vilkor för åtnjutande af lön å den nya staten. Såsom ännu ett dylikt vilkor borde,

i öfverensstämmelse med kongl. kungörelsen den 31 mars 1900, uppställas skyldighet att vara underkastad blifvande förändrade bestämmelser i fråga om pension.

Sedan departementschefen härefter hemställt om aflåtande till Riksdagen af framställning utaf det innehåll, Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag utvisar, har han vidare meddelat, att hvad fångvårdsstyrelsen i öfrigt den 27 sistlidne september anfört i fråga om reglering eller förbättring af aflöningsvilkoren för en del tjänstemän vid fångvårdsanstalterna, i sammanhang med indragning till statsverket af tjänstemännens andel i arbetsinkomsten vid vissa fångelser, syntes, med afseende å den af styrelsen sedermera i skrifvelse den 11 december 1901 väckta fråga om förändradt system beträffande fångfördelningen och å den anbefalda utredningen om lönerreglering för statens embets- och tjänstemän i allmänhet, för närvarande icke böra föranleda någon åtgärd.

Ehuru vid bifall till ofvan gjorda hemställan förslagsanslaget till fångars vård och underhåll komme att få vidkännas ökade utgifter, ansåge departementschefen det dock icke finnes tillräckligt skäl att nu föreslå någon höjning af detta anslag. Då nemligen i följd af indragning till statsverket af hela arbetsinkomsten vid fångelserna väsentligen större inkomster skulle tillfalla detta anslag, syntes man fastmera böra afvakta den tid, då frågan om sådan indragning komme till slutligt afgörande.

Beträffande anslaget till fångvårdsstyrelsen, förslagsanslaget till ålders-tillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården anstälde embets- och tjänstemän samt reservationsanslaget till vård och underhåll af läns- och kronohäkten funnes icke anledning att nu ifrågasätta någon förändring.

Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt, till utskottet hänvisad motion (n:o 129) har herr *J. Johansson* i Noraskog föreslagit, förutom i afseende å af Kongl. Maj:t under åttonde hufvudtiteln föreslagen lönerreglering för de ecklesiastika konsistoriernas tjänstemän, derom utskottet kommer att i annat sammanhang sig utlåta, jemväl, att, med anledning af öfriga af Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagna ändringar i vissa lönestater, statsutskottet måtte, der så lämpligen ske kunde, formulera förslag till de ifrågasatta aflöningsförmånernas, särskildt ålderstilläggens, fördelning efter de aflöningsgrunder, hvilka angifvits i statskommissarien Chr. L. Tenows särskilda mening i statskontorets protokoll för den 22 oktober 1901, så att Riksdagen måtte blifva i tillfälle att derom fatta beslut; samt

*Angående en
inom Andra
Kammaren
väckt motion.*

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att vid uppgörandet af förslag till nya lönerogleringar eller till partiella ändringar i lönestater det system af, bland annat, en lägre begynnelselö, men många och oftare återkommande ålderstillägg, måtte i större eller mindre utsträckning tillämpas, för hvilket i motionen blifvit redogjordt.

Enligt hvad den af motionären framlagda motivering och det åberopade, vid motionen fogade protokollet i statskontoret utvisa, skulle grundtanken i det nya förslaget vara, att under alla förhållanden ett sådant aflöningssystem borde föredragas, »som med en *lägre* begynnelselö, genom många, ofta återkommande ålderstillägg småningom stegrat aflöningen *utöfver* den gräns, som i allmänhet hittills inom de särskilda tjänstekategorierna utstakats för det högsta lönebelopp, en tjänsteman inom kategorien kan ernå».

I fråga om hvad i motionen för öfrigt anföres tillåter sig utskottet att hänvisa till sjelfva motionen.

Kongl. Maj:ts föreliggande förslag till reglering af lönerna för vissa fångvårdsbetjente finner sig utskottet böra i hufvudsak biträda. Hvad särskildt beträffar förslaget om att vaktbetjeningen vid länens fångelser icke vidare skola åtnjuta andel af inkomsten af fångarnes arbete, har utskottet så mycket hellre velat biträda Kongl. Maj:ts förslag i denna del, som utskottet, i öfverensstämmelse med den af statsutskottet vid nästlidna års riksdag uttalade åsigt, anser att ingen del af inkomsten utaf fångarnes arbeten vid länsfångelserna och kronohäktena bör tillfalla fångvårdspersonalen.

I afseende å bestämmandet af beloppen af de nu föreslagna aflöningarna samt deras fördelning i lön, tjänstgöringspenningar och ålderstillägg har utskottet haft att taga under öfvervägande jemväl det i ofvanberörda motion framställda förslag, hvilket är angifvet skola innefatta ett alldeles nytt aflöningssystem för statens tjänstemän i allmänhet samt alltså har en mycket vidsträckt innebörd och i sin tillämpning skulle medföra vidt gående konsekvenser. Förslaget bör därför bedömas från en mera allmän synpunkt. Det har då, vid öfvervägande, så vidt detta nu varit möjligt, af de på frågan inverkan omständigheter, synts utskottet vara ganska antagligt, att ett sådant aflöningssystem, som motionären förordat, skulle, åtminstone i det stora flertalet fall, icke lända till verklig båtнад vare sig för statsverket eller för tjänstemännen sjelfva. Sålunda till exempel torde det, till följd af bestämmelsen om en lägre begynnelselö än den nuvarande, icke vara tillämpligt på vissa slag af tjänster. I synnerhet lär det få anses vara fallet med afseende å de tjänster,

för hvilka lönerna redan nu äro bestämda till så låga belopp, att de icke torde kunna under de första tjensteåren sättas än lägre, derest de skola befinnas tillräckliga för lefnadsbehofvet. Ej heller synes det föreslagna systemet vara lämpligt vid de ordinarie tjänster, hvilka af tjenstemän pläga uppnås först vid en så pass framskriden ålder, att de få antagas i allmänhet hafva flera år förut bildat familj och alltså vid tjenstens erhållande redan få vidkännas betydliga utgifter för familjens underhåll. Den i motionen uttalade förhoppningen, att genom ett dylikt aflönings-system tjenstemännens behof af biförtjänster skulle minskas och de nu hörda klagomålen öfver låga löner tystna, kan utskottet icke dela, utan håller före, att snarare motsatsen skulle komma att ega rum, åtminstone hvad de yngre ordinarie tjenstemännen beträffar.

Utskottet har dock ej härmed velat förneka, att det föreslagna nya aflöningsystemet möjligen i vissa fall kan vara tillämpligt; men då Kongl. Maj:t icke lärer underlåta att taga jemväl detta system under öfvervägande, innan förslag till reglering af andra stater för Riksdagen framläggas, anser utskottet sig icke kunna biträda motionärens förslag om skrifvelse i ämnet till Kongl. Maj:t.

Hvad nu ifrågavarande af Kongl. Maj:t föreslagna aflöningsstat för vissa fångvårdsbetjente angår, finner sig utskottet, med hänsyn till hvad i statsrådsprotokollet anförts till stöd för de förhöjningar och förändringar, sanma stat innehåller, hvilka utskottet finner vara lämpligt afpassade med hänsyn till nuvarande tidsförhållanden, böra tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts förevarande förslag. Då alltså utskottet icke anser sig böra ifrågasätta nedsättning i de föreslagna begynnelseaflönningarna och någon förändring i ålderstilläggens belopp eller tiderna för deras intjenande icke synes kunna lämpligen vidtagas, afstyrker utskottet tillämpning på förevarande stat af det i ofvanberörda motion föreslagna aflöningsystem.

I fråga om de för aflönningens åtnjutande föreslagna bestämmelser har utskottet funnit sig böra göra följande erinringar.

Kongl. Maj:t har föreslagit, att tjenstgöringspenningarne skulle få vid tjenstledighet på grund af läkarebetyg under loppet af ett och samma kalenderår åtnjutas af tjenstinnehafvare under högst femton dagar vid ledighet för svag helsas vårdande och under högst två månader vid ledighet för sjukdom; dock med iakttagande, att nämnda förmån icke finge åtnjutas för mer än sammanlagdt två månader hvarje år och icke mer än en gång under fortlöpande ledighet. Berörda tider af två månader hafva synts utskottet alltför långt tillmätta och har utskottet ansett dem böra nedsättas till 45 dagar i likhet med hvad som enligt reglementet den 15 oktober 1897 gäller för betjente vid statens jernvägar, då de åt-

njuta ledighet vare sig enbart för sjukdom eller för svag helsas vårdande eller ock såväl af nämnda orsaker som för enskilda angelägenheter. Deremot har det syntts vara mindre lämpligt och lätt ledande till oegentligheter att föreskrifva, att dylik förmån icke får åtnjutas mer än en gång under fortlöpande ledighet. Denna nu föreslagna bestämmelse har icke någon motsvarighet i ofvanberörda reglemente för jernvägspersonalen, och har utskottet ansett sig böra ur sitt förslag utesluta nämnda inskränkning i rätten till tjänstgöringspenningars åtnjutande.

I öfrigt har utskottet fäst sin uppmärksamhet vid, att vissa andra bestämmelser än de nu föreslagna äro, angående åtnjutande af aflöning under ledighet på grund af sjukdom, ifrågasatta i de framlagda förslagen till aflöningsstater för post- och telegrafstaten; men då det synes vara önskligt, att likartade föreskrifter i förevarande afseende må varda, i den mån så lämpligen ske kan, i de olika lönestaterna intagna, har utskottet ansett, att möjlighet härtill bör beredas och att således i aflöningsvilkoren för fångvårdsstaten bör intagas föreskrift om att tjänsteinnehafvare, som ingår på den nya staten, skall vara underkastad de förändrade bestämmelser, som kunna varda stadgade i fråga om åtnjutande af lön och tjänstgöringspenningar under ledighet på grund af sjukdom.

I afseende å rätt till ålderstillägg har utskottet funnit önskligt, att bestämmelse intages, att tjänsteinnehafvare skall under mer än fyra fentdelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna rätt till tillägget, hafva med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan tjänst inom fångvården.

Utskottet har vidare ansett, att den pensionsålder, vid hvilken tjänsteinnehafvare skall vara skyldig att från tjänsten afgå, bör för fullständighetens skull i bestämmelserna uttryckligen angifvas, och har utskottet därför i förslaget inryckt de stadganden i afseende å pensionsålder, som för närvarande gälla enligt beslut vid 1882 års riksdag och kongl. brefvet den 12 juni samma år.

Slutligen har utskottet ansett det föreslagna medgifvandet för de nuvarande vaktmästarne vid länsfängelserna i Linköping och Malmö samt kronohäktet å Långholmen att åtnjuta fyllnadsersättning med 100 kronor årligen af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll böra gälla endast så länge de kvarstå i sina nu innehafda befattningar och alltså icke gälla äfven för den händelse, de skulle förflyttas till annan likartad tjänst, till följd hvaraf utskottet uteslutit sistnämnda bestämmelse.

Hvad Kongl. Maj:ts förslag i öfrigt vidkommer, har utskottet icke funnit något att emot detsamma erinra.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa:

a) att med anledning af Kongl. Maj:ts förevarande framställning och med afslag å herr Johanssons ofvanberörda motion, i hvad den afser nu ifrågavarande stat, Riksdagen må,

dels medgifva,

ej mindre att från och med år 1903 må tillämpas följande aflöningsstat för de betjente vid fångvårdsanstalterna, hvilkas aflöning utgår af det å riksstaten uppförda bestämda anslaget till fångars vård och underhåll, nemligen:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	Ålderstillagg	
				efter 5 år.	efter 10 år.
1 fadjunkare	650	550	1,200	100	100
4 d:o	2,600	2,200	4,800	100	100
1 vaktmästare	550	550	1,100	100	100
19 d:o	10,450	10,450	20,900	100	100
1 underofficer	550	400	950	100	100
29 d:o	15,950	11,600	27,550	100	100
1 förste vaktkonstapel	550	400	950	75	75
12 d:o	6,600	4,800	11,400	75	75
1 vaktkonstapel	450	350	800	75	75
349 d:o	157,050	122,150	279,200	75	75
1 fånggevaldiger	500	—	500	—	—
57 d:o	28,500	—	28,500	—	—
Summa kronor	—	—	377,850	—	—

med förklarande tillika, att, i stället för de genom kongl. kungörelserna den 2 juni 1882 och den 30 maj 1890 meddelade bestämmelser, skall för aflönings åtnjutande å denna stat gälla:

att den vaktbetjente vid läns- och kronocellfängelserna nu tillkommande andel af arbetsinkomsten vid dessa fängelser skall till statsverket indragas;

att vaktkonstapel skall vara skyldig underkasta sig den vidsträcktare tjenstgöringskyldighet, som af fång-

gevaldigergöromålens möjligen skeende öfverflyttning å vaktkonstaplarna kan föranledas;

att tjensteinnehafvare skall vara skyldig att mot ersättning för flyttningskostnaden låta sig förflytta till tjänst inom samma grad vid annan fångvårdsanstalt;

att tjenstgöringspenningarne må vid tjenstledighet på grund af läkarebetyg under loppet af ett och samma kalenderår åtnjutas af tjensteinnehafvare under högst femton dagar vid ledighet för svag helsas vårdande och under högst fyrtiofem dagar vid ledighet för sjukdom; dock med i akttagande, att nämnda förmån icke får åtnjutas för mer än sammanlagdt fyrtiofem dagar hvarje år, samt att i tiden för sökt ledighet för helsans vårdande må göras den jemkning, som af förhållandena kan påkallas och af den sökandes helsotillstånd medgifves;

att med nu stadgadt undantag tjenstgöringspenningarne få uppbäras endast för den tid, tjensteinnehafvaren verkligen tjenstgjort;

att tjensteinnehafvare under tjenstledighet såväl för sjukdom som under högst femton dagar af kalenderåret för svag helsas vårdande eger uppbära hela lönen, men att den, som eljest undfår ledighet, kan förpligtas att under ledigheten afstå så mycket af lönen, som för tjenstens uppehållande erfordras;

att i afseende på tillträde till ålderstillägg skall iakttagas, att tjenstetiden skall beräknas från början af kalenderåret näst efter det, hvarunder utnämning till tjensten egt rum; att tjensteinnehafvare skall under mer än fyra femtedelar af den tjenstetid, som erfordras för att vinna rätt till tillägget, hafva med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan tjänst inom fångvården; att för löntagare, som blifvit transporterad, denna beräkning skall omfatta tjenstgöringen i likartad befattning vid olika fångvårdsanstalter, och för ordinarie gevaldiger, som transporterats till vaktkonstapel, hans tjenstgöring som ordinarie gevaldiger, samt att löntagare må tillgodoräkna sig den tid, som före den nya lönestatens utfärdande förflutit från hans utnämning till tjensten;

att tjensteinnehafvare skall vid uppnådda 65 lefnads-

och 35 tjänstår, derest löntagaren minst 20 år innehaft ordinarie tjänst på fångvårdens stat, vara förpligtad att med oafkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå, fångvårdsstyrelsen dock obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma qvarstå; samt

att tjensteinnehafvare, som ingår på den nya staten, skall vara underkastad de förändrade bestämmelser, som kunna varda stadgade så väl i fråga om pension som i fråga om villkoren för åtnjutande vid tjänstledighet af lön och tjenstgöringspenningar;

än äfven att af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll må från och med år 1903 till en hvar af de nuvarande vaktmästarne vid länsfängelserna i Linköping och Malmö samt kronohäktet å Långholmen, så länge dessa vaktmästarebefattningar af dem innehafvas, utbetalas fyllnadsersättning för mistad inkomst af fängelsearbetet med 100 kronor för år;

samt att af samma anslag må årligen från och med år 1902 till en hvar af de å ordinarie stat uppförda, af bestämda anslaget till fångars vård och underhåll aflönade vaktbetjente, som är gift eller efter uppförandet å berörda stat ingått gifte, ehuru detsamma sedermera på grund af dödsfall eller af annan anledning upplösts, och som icke på kronans bekostnad åtnjuter förmånen af fri bostad och vedbrand, intill dess han af sådan förmån kan komma i åtnjutande, utgå hyresersättning och anslag till inköp af femton kubikmeter barrved; dock med iakttagande, att hyresersättnings högsta årliga belopp icke får öfverstiga 250 kronor, att hyresersättningarna i medeltal icke få öfverstiga 200 kronor årligen till hvarje vaktbetjent samt att hyresersättningarna och vedanslagen skola efter de å de olika orterna gällande hyror å bostadslägenheter och pris å ved bestämmas;

dels ock att såsom följd häraf öka bestämda anslaget till fångars vård och underhåll med 55,950 kronor.

b) att hvad uti ofvan berörda motion föreslagits i fråga om skrifvelse till Kongl. Maj:t i der uppgifvet syfte icke må af Riksdagen bifallas.

Bifalles hvad utskottet sålunda under moment a) i denna punkt hemställt, kommer bestämda anslaget till fångars vård och underhåll, som nu utgör	kronor	503,800: —
att ökas till	»	559,750: —
och följaktligen fångvårdsanslaget i sin helhet, som nu utgör	»	1,697,445 :—
att upptagas till	»	1,753,395: —

Ersättning åt domare, vittnen och parter.

Ang. rätt till användande af detta anslag. [10.] 10:o) Kongl. Maj:t har i punkten 10 under denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att, under förutsättning att särskildt aflåten proposition med förslag till lag om tolks anlitande vid domstol blefve af Riksdagen bifallen, medgifva, att af förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter finge utgå den kostnad, som kunde enligt sagda lag drabba statsverket.

Denna framställning har af utskottet öfverlemnats till sammansatt stats- och lagutskott; hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

Angående en inom Andra Kammaren väckt motion. 11:o) Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt, till utskottet hänvisad motion (n:o 28) har herr *J. Bengtsson* i Bjernalt, med hvilken åtskilliga af kammarens ledamöter instämt, föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta verkställa utredning om och i hvad mån det kunde finnas skälighet, att staten bidroge till rese- och traktamentsersättning åt tjenstförrättande nämndemän, samt till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill denna utredning kunde gifva anledning.

Angående de skäl, som föranledt denna framställning, har i motionen anförts följande:

Uti en vid förlidet års riksdag väckt motion, n:o 68, hade motionären hemställt, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att ledamot i häradsrätt, i likhet med skiftesgodeman och ledamot af egodelningsrätt, för sin

ordinarie tjänstgöring tillerkändes dagtraktamente med 4 kronor 50 öre för hvarje förrättningsdag, som han personligen deltog i rättens förhandlingar, jemte reseersättning enligt femte klassen af gällande resereglemente till och ifrån förrättningsstället samt att för detta ändamål under andra hufvudtiteln ansloges ett förslagsanslag af 350,000 kronor.

Denna motion hade varit förutom af motionären undertecknad af ej mindre än fjorton ledamöter af Andra Kammaren, hvilka alla förklarar sig instämma i motionens syfte.

Statsutskottet, som haft motionen till behandling, hade emellertid afstyrkt bifall till densamma efter att hafva hänvisat till hvad 1898 års statsutskott yttrat angående en liknande motion.

Vid ärendets behandling i Andra Kammaren hade till förmån för motionen uppträdt flera talare, deribland två ordinarie ledamöter af statsutskottet, hvilka reserverat sig mot utskottets hemställan.

I rättvisans och billighetens intresse hade dessa talare ansett sig böra yrka bifall till motionen, men då densamma gent emot statsutskottets afstyrkande syntes hafva föga utsigt att gå igenom i oförändradt skick, hade en af reservanterna, herr Ivar Månsson, föreslagit, att Riksdagen täcktes i skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, det Kongl. Maj:t måtte låta utreda, om och i hvad mån det kunde finnas skäligt, att staten bidroge till rese- och traktamentsersättning åt tjänstförrättande nämndemän, och för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen kunde föranleda.

Vid anställd votering hade detta förslag erhållit 93 röster, under det att 96 röster tillfallit utskottets hemställan, som sålunda segrade med allernäst 3 rösters öfvervigt.

Med anledning häraf och då en skrifvelse till Kongl. Maj:t i föreliggande fråga borde kunna lemna en värdefull ledning och tjena till uppslag för kommande arbeten i denna fråga, ville motionären, under åberopande af den motivering, som anförts till stöd för hans omförmälda motion vid 1901 års riksdag, nu framställa ofvan angifna förslag.

Sedan statsutskottet nästlidet år afgaf yttrande angående berörda, af motionären då gjorda framställning, har icke något förekommit, som kunnat gifva utskottet anledning att frångå sin då i detta ämne uttalade uppfattning; och då utskottet alltså icke anser den ifrågasatta förändringen önskvärd, kan utskottet ej heller finna lämpligt, att framställning i ämnet aflåtes till Kongl. Maj:t.

På grund häraf och med hänsyn till hvad utskottet vid riksdagarne 1898 och 1901 i frågan yttrat, anser utskottet sig böra afstyrka motionärens nu förevarande förslag och hemställer därför,

att herr Bengtssons nu ifrågavarande motion icke må vinna Riksdagens bifall.

Öfriga ordinarie anslag.

Angående
öfriga ordina-
rie anslag.

[11.]

12:o) Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att det å andra hufvudtiteln uppförda förslagsanslag till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för jemnande af hufvudtiteln slutsumma måtte ökas med 45 kronor från 64,262 kronor till 64,307 kronor.

Beträffande öfriga ordinarie anslag har Kongl. Maj:t icke föreslagit någon förändring.

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslagen under denna hufvudtitel, hvilka här ofvan icke blifvit onförmälda, må i riksstaten för år 1903 upptagas till oförändrade belopp, dock att anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. må få till beloppet jemkas i den mån, som för jemnande af hufvudtiteln slutsumma kan finnas erforderligt.

Angående
en inom
Andra
Kammaren
väckt motion.

13:o) Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt, till utskottet hänvisad motion (n:o 44) har herr *A. W. Styrlander* föreslagit, det ville Riksdagen i skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till bestämmelser om rätt för fjerdingmän att af statsmedel uppbära ersättning för delgifning af tjänstestämningar i brottmål eller åtminstone för det biträde, som de vid dylika delgifningar måste anlita.

Motionären har till stöd för denna framställning anfört följande.

Bland de missförhållanden, som syntes tariffva snar rättelse, vore onekligen det förhållandet, att fjerdingmännen, som oftast vore krent aflönade, nödgades af egna medel bekosta en hel mängd resor inom sina distrikt, hvilka rätteligen borde ersättas af staten eller andra personer. Så vore framför allt förhållandet med resor för delgifning af stämningar i brottmål, hvilka i stora distrikt vållade fjerdingmännen stora besvär och kostnader samt dessutom extra utgifter till biträden. Ty äfven om fjerdingmännen kunde anses vara skyldige att för sin oftast knappt tillmätta lön sjelfva delgifva stämningar, måste det dock enligt motionärens förmenande anses i hög grad orättvist, att de skulle bekosta de biträden, som de oftast behöfde anlita för att få dylika stämningar delgifna. Kostnader för brottmålsstämningars delgifvande borde ju i sista hand betalas af de sakfælde,

men då dessa dels ofta saknade medel och dels ofta slutdömdes först efter lång tids förlopp, syntes det motionären vara statens pligt att i första hand utgifva ersättning för dylika stämningar, som utfärdades af statens organ, med skyldighet dock för den sakfælde att till staten återbära förskjutet belopp. Helt säkert funnes det flera områden, der staten borde medgifva fjerdingmännen ersättning för åt staten utfördt arbete, men han hölle före, att det nu berörda vore det, der rättelse i främsta hand borde ske.

Enligt lagen angående fjerdingmansbestyrets utgörande den 29 september 1899 tillkommer det vederbörande kommun att tillse, att inom kommunen anställd fjerdingman varder försedd med skälig aflöning. Enligt den samma dag utfärdade instruktionen för fjerdingmän skall dem åligga, bland annat, att efter förmans uppdrag delgifva stämningar i brottmål m. m., egande fjerdingman, då ersättning för sådana handräckningar enligt författningarna består, densamma åtnjuta. Då den åt fjerdingmännen anslagna lön lärer få anses vara afsedd att utgöra ersättning för de uppdrag, för hvilka fjerdingmannen ej från annat håll uppbär betalning, synes det böra blifva kommunens och fjerdingsmannens sak att öfverenskomma om ett sådant aflöningsbelopp, att fjerdingsmannen må anse sig deraf ersatt för sitt arbete, och anser sig utskottet därför icke böra tillstyrka, att en skrifvelse i det af motionären angifna syfte till Kongl. Maj:t aflåtes.

Utskottet hemställer på grund häraf,

att herr Styrlanders ifrågavarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Extra anslag.

14:o Kongl. Maj:t har i punkten 12 under denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1903 bevilja 50,000 kronor till bestridande af kostnaderna för en lagberedning. *Angående anslag till en lagberedning.* [12.]

Till ofvanberörda statsrådsprotokoll har departementschefen lemnat följande redogörelse för lagbyråns verksamhet under det senaste året. »Lagbyrån var under förra hälften af januari månad 1901 sysselsatt med att i förslaget till lag om inteckning i fartyg och dermed sammanhän-

gande lagförslag företaga de jemkningar, som föranleddes af högsta domstolens vid granskning af förslagen framställda anmärkningar. Derefter blef ett under föregående år utarbetadt förslag till lag om sameganderätt å nyo öfversedt och i vissa delar omarbetadt, hvarjemte motiv till samma lagförslag uppsattes. Från omkring midten af mars månad till vårsessionens slut var lagbyrån upptagen med upprättande af förslag till lagstiftning å den internationella arfsrättens område, hvilket arbete vid sessionens slut så fortskridit, att förberedande utkast till lag i ämnet blifvit uppgjort. Detta arbete upptogs å nyo efter semestern och blef under september månad afslutadt. Under tiden hade dock en af lagbyråns ledamöter från den 15 maj varit upptagen med utarbetande dels af förslag till förordning om registrering af svenska fartyg äfvensom till andra administrativa författningar, som af lagstiftningen om fartygshypotek föranleddes, dels af förslag till ny arbetsordning för rikets hofrätter jemte ett flertal andra författningar, hvilka föranleddes af den under året antagna lagstiftningen angående fullföljd af talan. Under oktober månad, då lagbyrån bestod allenast af två ledamöter, utarbetades dels förslag till bestämmelser om häktningstids afräknande från ådömdt straff, dels förslag till ändrade stadganden om afsöndrad lägenhets ausvarighet för intecknad gäld. Sedan med början af november månad en tredje ledamot inträdt i lagbyrån, påbörjades utarbetande af förslag till lagstiftning i internationel äktenskapsrätt, och detta arbete fortsattes till midten af december månad. Derefter har en ledamot varit sysselsatt med vidtagande af jemkningar dels i förslag till lag om ändrad lydelse af 17 och 31 kapitlen rättegångsbalken, dels i förslag till lag om tolks anlitande vid domstol, hvilka jemkningar föranleddes af högsta domstolens vid granskning af nämnda lagförslag framställda anmärkningar. Lagbyråns öfriga ledamöter hafva under samma tid dels uppgjort förslag till ändring i bestämmelserna om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, dels ock varit sysselsatta med utarbetande af förslag till ändring i vissa §§ i skiftesstadgan.»

Härefter har departementschefen anført följande.

Lagbyrån, som ansåges tillhöra justitiedepartementets kansli, stode under departementschefens omedelbara ledning och hade att enligt hans anvisningar biträda vid utredande af lagstiftningsfrågor och upprättande eller revision af lagförslag. Beträffande lämpligheten af denna anordning af lagarbetet hade, som bekant, vid särskilda tillfällen yppats olika meningar.

I sådant afseende hade vid föredragning inför Kongl. Maj:t den 13 januari 1894 af de frågor, som rörde regleringen af andra hufvudtitelns stat, dåvarande chefen för justitiedepartementet anført följande:

»Sedan under en längre tid före 1871 arbetet med uppgörande, granskning och omarbetning af lagförslag hufvudsakligen varit anfördt åt särskilda komitéer, föreslogs i proposition till nämnda års Riksdag, att för inrättande inom justitiedepartementet af en lagbyrå, bestående af tre ledamöter, hvilken skulle åligga att under justitiestatsministerns ledning utarbeta lagförslag, sådana granska och med anledning af förekomna anmärkningar omarbeta äfvensom i högsta domstolen förebraga frågor om stiftande, upphäfvande, ändring eller förklaring af lagar och författningar, måtte å justitiestatexpeditionens stat uppföras anslag till 3 ledamöter i en dylik lagbyrå med visst belopp till hvarje.

Såsom skäl för denna framställning åberopades i statsrådsprotokollet bland annat: att det icke sällan inträffat, att utarbetade lagförslag, såsom förhållandet särskildt varit med två angifna sådana, vid deras i grundlag föreskrifna granskning i högsta domstolen blifvit på anförda skäl afstyrkta, hvarefter regeringen, om ej frågan skulle helt och hållet falla, vore satt i valet att antingen, med förbiseende af åsigtarna hos den myndighet, som i frågan borde antagas hafva den grundligaste insigten, till Riksdagens godkännande framlägga förslaget i hufvudsakligen oförändradt skick eller ock låta detsamma undergå en mer eller mindre genomgripande omarbetning; att ju större och viktigare dessa lagförslag voro och ju flera frågor samtidigt fordrade snar lösning, desto otillräckligare måste de krafter befinnas, som till ett sådant arbete voro inom justitiestatexpeditionen tillgängliga; att vissa uppgifna viktiga delar af lagstiftningen redan voro under bearbetning och att äfven andra inom den närmaste framtiden borde underkastas en sådan; samt att därför med skäl kunde ifrågasättas, om icke den förändrade anordning lämpligen borde vidtagas, att, i stället för tillsättande af särskilda komitéer för enstaka lagfrågors behandling, upprättandet af samtliga de lagförslag, som ifrågakommo, äfvensom dylikas omarbetning, der sådan i följd af gjorda erinringar funnes nödig, i sin helhet, så vidt ske kunde, utfördes af samma personer.

I det svar, Riksdagen, der fråga jemväl blifvit väckt om tillsättande af en stadigvarande lagkomité eller lagberedning, afgaf å Kongl. Maj:ts framställning, anförde Riksdagen hufvudsakligen: att, om frågan närmast gälde åstadkommande af förslag till någon mera omfattande afdelning af den allmänna lagen, såsom ny civillag eller rättgångsordning, uppdraget borde anförtros åt en institution sådan som den under de tidigare decennierna af vårt nuvarande statsskick tillsatta lagkomité eller lagberedning; att emellertid något på lagstiftningen så ingripande uppdrag ej syntes böra för den närmaste framtiden ifrågakomma, då dels behofvet af vissa mindre omfattande lagförändringar, i afseende på hvilka särskilda komitéer

verkställt förarbeten, mer och mer erkändes påkalla snar åtgärd, dels åtskilliga andra partiella lagförändringar torde erfordra tidigare lösning, än som förmenades kunna medgifva, att de sattes i sammanhang med utarbetandet af exempelvis ny civillag; att under sådana förhållanden det syntes ej kunna nekas, att det af Kongl. Maj:t framställda förslag i sina grunder hade afgjort företräde framför den ordning, som under senare tider beagnats för lagarbeten, och, så länge fråga vore om sådana arbeten af mindre omfattning eller utarbetande af författningsförslag inom den ekonomiska lagstiftningen, jemväl framför en lagkomité eller lagberedning; att emellertid Riksdagen ej kunnat förbise, att inom ej särdeles lång tid förhållandena torde hafva ändrat sig derhän, att en lagkomité borde till sättas; samt att under sådana omständigheter Riksdagen med hufvudsakligt gillande af Kongl. Maj:ts förslag dock ansett, att Kongl. Maj:t icke borde i afseende på organisationen af den föreslagna lagbyrån vara bunden vid visst antal ledamöter eller vid visst aflöningsätt för hvarje, utan ega frihet att med begränsning af utgifterna inom ett gifvet anslagsbelopp ordna arbetena på det sätt, som Kongl. Maj:t i hvarje fall kunde finna mest ändamålsenligt för vinnande af ett i möjligaste mån godt och skyndsamt resultat, samt att i följd häraf anslaget icke borde uppföras på ordinarie stat. Riksdagen biföll för ty Kongl. Maj:ts förslag på det sätt, att till Kongl. Maj:ts disposition ställdes för år 1872 ett extra anslag af 20,000 riksdaler att användas för fullgörande af de uppdrag, som varit afsedda i Kongl. Maj:ts förslag om inrättande af en lagbyrå.

Enahanda anslag utgick sedermera under åren 1873 och 1874.

Då till 1874 års Riksdag gjordes nådig framställning om, att anslaget till lagbyrån skulle fortfarande utgå, anmärkte vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t föredragande departementschefen, att den tid syntes närma sig, då större afdelningar af civillagen eller rättegångsordningen borde göras till föremål för lagstiftningsarbetet, och att det vore vid detta tidsmoment, som Riksdagen ansett uppdraget med nyssnämnda arbete böra öfverflyttas på en institution sådan som den under de tidigare decennierna af vårt nuvarande statsskick tillsatta lagkomité eller lagberedning. Skilnaden emellan en lagbyrå och en institution sådan, som Riksdagen afsett, låge i främsta rummet i den senares frihet från det omedelbara inflytande, som chefen för justitiedepartementet kunde utöfva på en inom detsamma förlagd lagbyrå. I stället för att de genom en lagbyrås verksamhet tillkomna förslag alltid skulle auses i någon mån bära pregeln af åsigterna hos vexlande departementschefer, förmenades de från en lagberedning utgångna förslagen deremot vara ett rent och oblandadt uttryck af ledamöternas egna, på studier och erfarenhet grundade omdömen. Den vikt och betydelse å

andra sidan, som tillkomme ett från lagbyrån utgånet förslag, såsom varande i viss mån ett regeringens förslag, måste hos den fristående institutionen vinnas på annat sätt, företrädesvis genom dess sammansättning, hvilken följaktligen kräde ett större antal arbetande ledamöter och personal i allmänhet, såsom äfven syntes af det sätt, hvarpå lagkomitén och lagberedningen varit sammansatta, i det att i dessa institutioner i allmänhet varit minst fem arbetande ledamöter jemte en sekreterare förutom större eller mindre antal granskande ledamöter, som vid särskilda tider förefunnits; och låge häri den andra olikheten mellan de båda slagen af institutioner för lagarbeten. Vid valet mellan dessa två nödgades departementschefen, med afseende särskildt å de utmärkta förarbeten, som förefunnas i lagkomiténs och lagberedningens förslag, fortfarande gifva företrädet åt en lagbyrå.

Riksdagen åter ansåg, att frågan om inrättande af en lagkomité eller lagberedning för det större lagarbetet icke borde undanskjutas, och beviljade således nödigt anslag för en dylik institution.»

Till följd af Riksdagens senast omförmälda beslut hade nya lagberedningen med 1875 års ingång trädtt i verksamhet. Denna institution hade sedermera egt bestånd intill slutet af år 1894, då den aflöstes af den nuvarande lagbyrån. Förändringen hade vidtagits på initiativ af dåvarande chefen för justitiedepartementet, som till stöd för sitt förslag åberopat, bland annat:

att, sedan ordförandeplatsen i beredningen blifvit genom landshöfdingen Bergströms frånfälle ledig, flera personer erhållit erbjudande att öfvertaga sagda befattning, men att de alla afböjt erbjudandet, hvilket förhållande syntes vara föranledt hufvudsakligen af den osäkra ställning, hvari beredningen kommit derigenom, att det vid nästföregående riksdag för beredningen begärda anslag med stor pluralitet afslagits i Andra Kamraren och först efter gemensam omröstning af Riksdagen beviljats; samt

att de svårigheter, som sålunda mött att finna för ordförandeplatsen lämplig person, villig att densamma öfvertaga, och den omständigheten, att flera af den sjelfständigt arbetande beredningen afgifna lagförslag i följd af Riksdagens kamrars skiljaktiga beslut förfallit, hos departementschefen stadgat den öfvertygelsen, att lagstiftningsarbetet under den närmaste framtiden skulle bäst fränjas genom dels de redan färdiga förslagens förande fram till ett slutligt afgörande, dels i öfrigt utarbetande af partiella, mindre omfattande lagförslag, hvilka sannolikt lättare än de större skulle tillvinna sig Riksdagens bifall; och att departementschefen därför ansåge tillrådig en återgång till den anordning, som åren 1872—1874 varit antagen, eller, med andra ord, det förberedande lagstiftningsarbetets

öfverlemnande till en under justitiedepartementet lydande och således under chefens för samma departement ledning stäld lagbyrå.

Den omedelbara följden af lagberedningens utbytande emot lagbyrån hade varit inställandet af det påbörjade arbetet för revision af handelsbalken.

Liksom under den tid, då nya lagberedningen egt bestånd, anmärkningar rigtats emot denna institution, så hade å andra sidan ingalunda saknats yrkanden, att lagbyrån borde ersättas med en lagberedning. I sjelfva verket ansåge departementschefen hvardera institutionen ega sina särskilda företräden, som under vissa förhållanden och för vissa uppgifter gjorde den lämpligare än den andra. Redan af 1871 års Riksdag hade uttalats, på sätt i ofvan anförda statsrådsyttrande erinrats, att, då fråga närmast vore om åstadkommande af förslag till någon mera omfattande afdelning af den allmänna lagen, uppdraget borde anförtros åt en lagberedning, men när det gälde lagförändringar, i afseende å hvilka förarbeten föreläge, eller i allmänhet arbeten af mindre omfattning, en lagbyrå egde företrädet. Motsvarande uppfattning hade äfven vid flera andra tillfällen gjort sig gällande och vunne jemväl stöd i erfarenheten. Utan tvifvel erfordrades också en vida starkare organisation än lagbyråns, då fråga vore om mera omfattande lagarbeten, hvilka hvar för sig kräfde längre tid. Med afseende å dylika arbeten kunde icke heller den ofta åberopade omständigheten, att förslag, som utarbetats i en lagbyrå, bättre återgäfvade departementschefens uppfattning, anses falla tungt i vågskålen till förmån för en dylik institution. Det skulle nemligen endast sällan inträffa, att en departementschef vore i tillfälle att med oafbruten uppmärksamhet följa ett sådant arbete och derå utöfva verksamt inflytande under hela tiden från arbetets första planläggning, till dess detsamma, efter undergången granskning i högsta domstolen, förelades Riksdagen. Upplysande vore, att, såsom ofvan antydts, arbetet på revision af handelsbalken icke ansetts kunna lämpligen fortsättas af lagbyrån, när denna — sedan tillfälliga hinder befunnits möta mot lagberedningens bibehållande — med början af 1895 trädde i verksamhet.

Som bekant, hade lagbyrån under sin sjuåriga tillvaro dels behandlat en mängd mindre omfattande lagfrågor, deribland åtskilliga af synnerligen grannlaga beskaffenhet, dels, på grundval af äldre lagarbeten, upprättat förslag angående äkta makars egendomsförhållanden samt angående flera viktiga delar af rättegångsordningen. De utarbetade lagförslagen hade med få undantag rönt ett gynnsamt emottagande inom Riksdagen, hvilket kunde få anses utgöra ett bevis, att lagbyrån på ett tillfredsställande sätt fyllt sin viktiga uppgift. Med allt erkännande häraf

trodde departementschefen dock tidpunkten vara kommen att taga i öfvervägande, huruvida icke lagbyrån borde utbytas emot en lagberedning.

Sedan departementschefen uttalat sin förhoppning att inom kort komma i tillfälle att för Kongl. Maj:t framlägga ett med anledning af högsta domstolens utlåtande jemkadt förslag till lag om bevisning inför rätta och om resning, med hemställan, att detta förslag måtte genom proposition föreläggas Riksdagen till antagande, har han vidare anført, att om denna hemställan vunne bifall, komme genom sagda propositions aflåtande arbetena för införande, på äldre förslags grundval, af partiella förbättringar i rättegångsordningen att hafva tills vidare, åtminstone i det väsentliga, vunnit sin afslutning. Man syntes då böra — i afvaktan på lämplig tidpunkt för upptagande af frågan om en mera genomgripande processreform — snarast möjligt tillgodose det trängande behovet af revision, i större sammanhang, af vår civillagstiftnings hufvuddelar. Äldre bestämmelser, som icke längre svarade emot rättsuppfattningen eller tidsförhållandena, borde utmönstras, känbara luckor fyllas, det nutida samfundslifvets kraf tillfredsställas samt reda och ordning bringas i den stundom nästan förvirrande mångfalden af stadganden, som tillkommit å vidt skilda tider och uppburits af vidt skilda syften. För en dylik uppgift egnade sig, enligt hvad förut framhållits, en lagberedning ojemförligt bättre än en lagbyrå.

Under den närmaste framtiden komme lagbyrån hufvudsakligen att vara sysselsatt med upprättande af förslag till sådana bestämmelser på den s. k. internationella privaträttens område, som erfordrades för att möjliggöra Sveriges anslutning till de på internationel konferens i Haag år 1900 utarbetade konventionsförslag. Detta arbete kunde med full visshet antagas vara slutfördt före innevarande års utgång. Hänsynen till det samma lade således icke något hinder i vägen för att låta en lagberedning med 1903 års början aflösa lagbyrån. Jemväl i ett annat afseende syntes nämnda tid vara lämplig för påbörjande af lagberedningens verksamhet. Vid årets slut borde det nemligen vara möjligt att öfverskåda det första resultatet af och utsigterna för det under nästlidna år påbörjade skandinaviska samarbetet på obligationsrättens område och att med ledning deraf lättare bedöma, huruvida familjerätten eller förmögenhetsrätten borde i första hand blifva föremål för lagberedningens verksamhet.

Anslaget till lagbyrån hade, som nämnt, under åren 1872—1874 utgått med 20,000 kronor årligen. I yttrande till statsrådsprotokollet beträffande statsregleringen för år 1875 hade justitiestatsministern erinrat, att lagkomitén och äldre lagberedningen i allmänhet bestått af minst fem arbetande ledamöter jemte sekreterare och ett antal tid efter annan in-

trädande s. k. granskande ledamöter, samt uttalat den uppfattning, att för en lagberedning, hvilken borde bestå af fem ledamöter jemte sekreterare, skulle första året, hvarunder någon verksamhet för granskande ledamöter ej syntes behöfva förekomma, erfordras minst 40,000 kronor. Också hade Riksdagen beviljat för år 1875 sistnämnda belopp för en lagberedning. Samma belopp hade äfven utgått under åren 1876—1884 och 1886—1892, men nedsatts för år 1885, i anledning deraf att en disponibel besparing å mera än 10,000 kronor uppkommit, till 30,000 kronor samt för åren 1893 och 1894 till 35,000 kronor. Lagberedningen hade regelmässigt bestått af ordförande, tre ledamöter jemte byråchefen för lagärenden och hade under de första tio åren hos sig haft anställd en sekreterare.

Aflöningen till ordföranden hade i allmänhet utgått med 10,000 kronor, men under lång tid, då ordföranden tillika uppburit annan lön, med vida lägre belopp. Ledamöterna hade uppburit 7,000 kronor; en förutvarande expeditionschef hade dock åtnjutit 7,500 kronor och åtskilliga ordinarie häradshöfdingar, som bibehållit en del af häradshöfdingelönen, lägre belopp å lagberedningens stat. Sekreteraren hade erhållit olika belopp, högst 5,800 kronor. Då presidenten Berg år 1883 afgått från ordförandebefattningen, hade han förordnats att fortfarande deltaga i lagberedningens förhandlingar, emot ett årligt arvode af 3,000 kronor; detta förordnande hade fortfarit till år 1893. I den år 1894 beslutna lagbyrån, hvars årsanslag utgjort 25,000 kronor, hade ledamöternas aflöning bestämts enligt hufvudsakligen samma grunder som för ledamöterna i lagberedningen. De hade sålunda i allmänhet uppburit 7,000 kronor, en förutvarande expeditionschef dock 7,500 kronor, hvarjemte ordinarie häradshöfdingar bibehållit en del af sin lön.

När det gälde att afgöra, huru stor personal för en blifvande lagberedning erfordrades och i sammanhang dermed hvilket belopp borde för lagberedningen anslås, kunde man tydligen ej för framtiden påräkna, vare sig att ordföranden från en annan befattning hemtade sin hufvudsakliga löneinkomst, eller att ett sådant biträde som presidenten Berg, enligt hvad ofvan anförts, under flera år efter sin afgång från ordförandebefattningen lemnade nya lagberedningen, komme att stå till buds. Vidare hade de senaste årens erfarenhet gifvit vid handen, att byråchefen för lagärenden icke annat än undantagsvis kunde hafva tillfälle att deltaga i beredningens arbeten och att han följaktligen icke borde vara ledamot af densamma. Vid dessa förhållanden, och då lagberedningens stat icke syntes böra vara grundad på den förutsättningen, att dess ledamöter uppbure lön äfven på annat håll, syntes det belopp, som i allmänhet varit anslaget för nya lagberedningen, icke kunna anses tillräckligt för att

trygga en tillfredsställande sammansättning af den nu ifrågasatta beredningen.

Lagberedningen syntes helst böra bestå af ordförande, fyra arbetande ledamöter och sekreterare, hvarjemte granskande ledamöter borde vara förordnade för att tid efter annan inkallas. Då aflöningarna för ordföranden, de arbetande ledamöterna och sekreteraren icke i något fall syntes kunna sättas lägre än de för nya lagberedningen i allmänhet bestämda, befundes den för dessa aflöningar erforderliga summan, under beräkning af fyra ledamöter, uppgå till minst omkring 43,000 kronor. Omkring 5,000 kronor beräknades åtgå till lokalhyra, vaktmästares aflöning, böckers inköp och bindning, tryckning och öfriga expenser. Då ett belopp borde vara disponibelt för godtgörelse åt granskande ledamöter äfvensom åt personer, hvilka såsom sakkunniga adjungerades vid särskilda frågors behandling, syntes slutsumman för första året, hvarunder några större kostnader för granskande ledamöter ej borde förekomma, böra sättas till 50,000 kronor.

Detta anslag syntes, i öfverensstämmelse med hvad förut i motsvarande fall varit vanligt, böra uppföras å extra stat, ehuru onekligen den härigenom uppkommande osäkerheten i beredningens ställning skulle göra det svårare än eljest att för beredningen vinna de lämpligaste krafterna.

Med hänsyn till de skäl, som sålunda af departementschefen anförts, finner utskottet sig böra förorda Kongl. Maj:ts förslag, att lagbyrån skall från och med år 1903 utbytas mot en lagberedning, afsedd att utarbета sådana lagförslag, som omfatta större afdelningar af civillagstiftningen. Författningsförslag af mindre omfattning eller mindre invecklad natur torde alltså, liksom förut varit brukligt, komma att utarbetas inom justitiedepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli.

I afseende å det för lagberedningen för år 1903 begärda anslagets belopp har utskottet icke velat föreslå någon förändring, men anser sig böra uttala den mening, att vid lagberedningens organiserande må tagas under öfvervägande, huruvida icke antalet ledamöter må kunna inskränkas, exempelvis genom åläggande för någon af ledamöterna att bestrida jemväl sekreteraregöromålen. Möjlighet till en dylik inskränkning torde förefinnas i den omständigheten att, såsom i statsrådsprotokollet angifvits, vid affattandet af vidlyftigare lagförslag ytterligare ett antal granskande ledamöter skola inkallas.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts

förevarande framställning, på extra stat för år 1903 bevilja 50,000 kronor till bestridande af kostnaderna för en lagberedning.

Angående
straffregistret
[13.]

15:o) Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för bestridande af de utaf tillämpning af lagen om straffregister föranledda kostnader för amanuenser, renskrifning med mera vid justitiedepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli å extra stat för år 1903 anvisa ett belopp af 4,000 kronor.

Departementschefen har erinrat, hurusom i proposition till 1900 års Riksdag Kongl. Maj:t, i sammanhang med framläggande af förslag till lag om straffregister, föreslagit att ordinarie anslaget till justitiedepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli måtte för straffregistrets omhändertagande ökas dels med aflöning till en kanslist 2,700 kronor, dels ock med förhöjning i anslaget till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrifning med mera 2,000 kronor, samt att statsutskottet i sitt med anledning häraf afgifna utlåtande yttrat, att utskottet visserligen funnit det vara obestriddigt, att ökning i arbetskrafter måste i någon mån beredas justitiedepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli till följd af de med straffregistrets handhavande förenade ökade göromålen, men att det torde vara omöjligt att, innan denna nya gren af statsförvaltningen fått under några år vara i verksamhet, med någorlunda visshet bestämma angående mängden eller beskaffenheten af de arbetskrafter, som kunde finnas för densamma erforderliga; och hade utskottet icke ansett det under sådana förhållanden vara lämpligt att redan då inrätta en ny ordinarie befattning eller att höja å justitiedepartementets stat anvisade ordinarie anslag. Utskottet hade funnit det vara riktigare, att den anslagsökning, som syntes böra medgifvas, tillsvidare uppfördes å extra stat. Hvad nämnda anslagsökning beträffade, hade utskottet ansett densamma för det dåvarande kunna något nedsättas under hvad Kongl. Maj:t föreslagit. Utskottet hade nemligen icke kunnat finna, att under den första tiden efter straffregistrets uppläggande — då detsamma ännu måste innehålla jemförelsevis få uppgifter och då äfven ett färre antal förfrågningar, än sedermera antagligen blefve fallet, torde inkomma, samt till svar å de allra flesta af dessa endast torde behöfva meddelas, att ingen uppgift funnes att ur registret meddela — arbetet, som af detta register förorsakades, skulle blifva så betydande, att för detsamma skulle fordras, förutom byråchefen för statistiska ärenden samt extra tjänstemän och skrifbiträden, en person med sådana aflöningsförmåner som den af Kongl. Maj:t ifrågasatte kanslisten;

utan hade utskottet ansett, att jemväl dennes befattning kunde utan olägenhet utbytas mot en amanuensstjenst. På grund af denna förändring borde ett anslag af 3,000 kronor vara tillräckligt för att möta de med straffregistrets förande förenade kostnader för amanuensarfvoden, skrifbiträden med mera.

Enligt utskottets i öfverensstämmelse med denna uppfattning gjorda hemställan hade Riksdagen beslutit att för bestridande af de utaf tillämpning af lagen om straffregister föranledda kostnader för amanuenser, renskrifning med mera vid justitiedepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli å extra stat för år 1901 anvisa 3,000 kronor.

På sätt protokollet öfver justitiedepartementens ärenden den 11 januari 1901 utvisade, hade, enligt hvad departementschefen nu vidare anført, dåvarande chefen för justitiedepartementet i fråga om erforderligt anslag till bestridande af de af lagen om straffregister föranledda kostnader, yttrat, att, om ock det för ändamålet å extra stat för år 1901 anvisade anslag af 3,000 kronor vore otillräckligt, sedan göromålen med straffregistret uppnått större omfattning, departementschefen likväl, vid det förhållande att lagens tillämpning inträdt först med början af år 1901 och sålunda tillräcklig erfarenhet ännu saknades för bedömande, i hvad mån höjning i anslaget kunde för år 1902 anses erforderlig, hemstälde, att för ändamålet för år 1902 måtte å extra stat anvisas ett belopp af 3,000 kronor; och hade en i öfverensstämmelse med denna hemställan aflåten proposition blifvit bifallen af Riksdagen. Af sålunda anvisade 3,000 kronor hade 1,500 kronor användts till aflöning åt en amanuens, 800 kronor till aflöning af en vaktmästare, hvilkens anställande varit nödvändigt till följd deraf, att för den statistiska byrån och straffregistret utrymme saknades inom kanslihuset, samt återstoden till extra utgifter.

Då göromålen med straffregistret ännu ej syntes hafva nått den omfattning, som framdeles vore att förvänta, och kostnaden för desammas bestridande sålunda icke heller nu kunde med full visshet beräknas, ansåge departementschefen tiden ännu ej vara inne att därför äska anslag å ordinarie stat. Erfarenheten under det sistförflutna året hade dock redan gifvit vid handen, att handhafvandet af straffregistret, med den omfattning det numera uppnått och helt säkert inom den närmaste tiden komme att uppnå, icke kunde med nu tillgängliga arbetskrafter uppehållas, med mindre byråchefen för statistiska ärenden, hvilken vore för straffregistrets förande ansvarig, åt detsamma egnade större del af sin egen arbetstid, än i längden vore förenligt med ett behörigt utförande af hans öfriga embetsgöromål.

År 1901 hade inkommit mer än 4,000 straffuppgifter angående 3,550 sakfälda personer. Alla straffuppgifter måste underkastas en sorgfällig

granskning, hvarvid tillsåges, om de vore för straffregistret användbara. Om en straffuppgift icke vore i behörig ordning affattad, måste antingen ny straffuppgift infordras eller, der felet vore mindre betydande, rättelse åstadkommas genom inhemtande af upplysningar, hvarefter anteckning å uppgiften verkställes. Antalet skrivelser, som aflåtits för något af dessa ändamål, utgjorde mera än 1,000.

Utdrag af straffregistret hade begärts i 1,909 fall. I 153 af dessa fall (deraf 30 under förra och 123 under senare halfåret) hade de personer, om hvilka upplysning begärts, förekommit i straffregistret. I hvarje sådant fall uppsattes en konceptexpedition, upptagande redogörelse för de straffdomar, som öfvergått personen i fråga. Vanligen vore dessa expeditioner föga inveklade, men då öfverrätt ändrat underrätts beslut i vissa delar och fastställt det i andra, blefve expeditionens uppsättande stundom med ganska stora svårigheter förenadt och tidsödande.

Hvarje månad inkomme uppgifter från fångvårdsstyrelsen om verkställda straff. Ur dessa uppgifter gjordes anteckningar å vederbörliga straffuppgifter. Detta arbete kräfde synnerlig noggrannhet och fordrade äfven ganska mycken tid. Den senast inkomna uppgiften (för november 1901) upptog mera än 100 personer, om hvilka anteckning skulle göras.

Oafsedt den fortgående ökningen af antalet sakfålde och deraf följande ökning i antalet uppgifter från underrätterna, komme redan år 1902 antalet uppgifter från öfverrätterna att ökas. Enligt öfvergångsstadgandet i lagen om straffregister skulle nemligen uppgift från högre rätt icke insändas i mål, hvaruti före den 1 januari 1901 lägre domstol dömt såsom i 1 § af lagen om straffregister sades. Derför hade under år 1901 jemförelsevis få uppgifter från hofrätterna och justitierevisionen inkommit.

Alla ärenden diariifördes, och i diariet skedde anteckning om vidtagna åtgärder, om dag då skrivelse eller svar expedierats med mera.

Upprättandet af rättsstatistiken hade långt ifrån att underlättas genom straffregistrets införande, tvärtom visat sig medföra ökad arbete i följd af nödvändigheten att efter hand ur de inkommande straffuppgifterna, innan dessa kunde i straffregistret inläggas, göra de anteckningar, som för statistiskt ändamål erfordrades.

Då i någon mån ökad anslag för straffregistrets handhavande på grund af anförda förhållanden kunde anses blifva för år 1903 oundgängligen nödigt, men ökningen syntes kunna för den närmaste tiden begränsas till 1,000 kronor, hemställde departementschefen om aflåtande af nu ifrågakvarande framställning.

Då arbetet med straffregistrets förande samt affattandet af uppgifter

ur detsamma uppenbarligen blifver under de närmaste åren allt mer omfattande, synes någon förhöjning af det till ersättande af detta arbete afsedda extra anslags belopp vara erforderlig, men håller utskottet före, att för år 1903 en höjning af anslaget med 600 kronor eller till 3,600 kronor må vara tillfyllestgörande. Utskottet hemställer därför,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen på det sätt bifallas, att Riksdagen, för bestridande af de utaf tillämpning af lagen om straffregister föranledda kostnader för amanuenser, renskrifning med mera vid justitiedepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli, å extra stat för år 1903 anvisar ett belopp af 3,600 kronor.

16:o) Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till ökad arbetsbiträde åt justitiekanslersembetet för år 1903 på extra stat anvisa ett belopp af 3,500 kronor.

Angående ökad arbetsbiträde åt justitiekanslers-embetet.
[14.]

Departementschefen har förklarat sig anse, att beträffande det af sistlidet års Riksdag å extra stat beviljade anslag å 3,500 kronor till det af lagen angående ändring i vissa delar af rättegångsbalken föranledda ökade arbetsbiträde åt justitiekanslersembetet, för närvarande och innan någon erfarenhet vunnits angående anslagets tillräcklighet, icke borde föreslås vare sig anslagets öfverförande på ordinarie stat eller höjning af beloppet.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts ifrågasvarande framställning, på extra stat för år 1903 till ökad arbetsbiträde åt justitiekanslersembetet anvisa ett belopp af 3,500 kronor.

17:o) Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för år 1903 till arfvoden åt krigshofrättens ordförande och militäre ledamöter på extra stat anvisa 3,250 kronor.

Angående krigshofrätten.
[15.]

Departementschefen har erinrat, att Kongl. Maj:t den 1 april 1901 förordnat en komité med uppdrag att företaga en revision af strafflagen för krigsmakten och förordningen om krigsdomstolar och rättegången derstädes, samt förklarat sig anse, att vid sådant förhållande frågan om krigshofrättens organisation icke lämpligen kunde för närvarande för Riksdagen framläggas.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, med bifall till hvad Kongl. Maj:t i förevarande afseende föreslagit, till arfvoden åt krigshofrättens ordförande och militäre ledamöter på extra stat för år 1903 anvisa ett belopp af 3,250 kronor.

Angående
anslag till
byggnader
m. m. för en
tvångsupp-
fostrings-
anstalt.

18:o) Kongl. Maj:t har i punkten 16 under denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att å extra stat för år 1903 anvisa till byggnader med mera för en tvångsuppfostringsanstalt å kronodomänen Bona ett belopp af 136,000 kronor.

[16.]

Enligt hvad af ofvanberörda statsrådsprotokoll inhemtas, är nu ifrågavarande förslag framställt under förutsättning af Riksdagens bifall till särskildt aflåtna propositioner *dels* med förslag till lag om ändrad lydelse af 5 kap. 1, 2, 3 och 6 §§ strafflagen, lag angående verkställighet af domstols förordnande om tvångsuppfostran samt lag, innefattande vissa bestämmelser om förfarandet i brottmål rörande minderårige, *dels* om upplåtande af vissa delar af kronodomänen Bona till anordnande af en af staten inrättad tvångsuppfostringsanstalt för ett hundra elever.

Öfver nu ifrågavarande framställning kommer utlåtande att afgifvas, sedan sig visat, huruvida de i ofvanberörda särskilda propositioner framställda förslag vinna Riksdagens bifall; hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

Angående
resestipendier.

[17.]

19:o) Uti punkten 17 under andra hufvudtiteln har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till resestipendier åt ordinarie domare eller dem, som vid domstolarne beredde sig för domarekallet, på extra stat för år 1903 bevilja ett anslag af 6,000 kronor.

Departementschefen har till statsrådsprotokollet erinrat om följande omständigheter.

Med hufvudsakligt bifall till Kongl. Maj:ts proposition i ämnet anvisade 1901 års Riksdag på extra stat för år 1902 ett anslag af 6,000 kronor till resestipendier åt ordinarie domare eller dem, som vid domstolarne beredde sig för domarekallet. Beviljandet af detta anslag skedde under förutsättning, att stipendiernas utdelande komme att ske enligt vissa af Riksdagen angifna grunder, nemligen att ett belopp af 2,000 kronor för sex månaders utrikes vistelse samt i proportion derefter för längre eller kortare tid skulle anses under vanliga förhållanden tillräckligt, samt att Kongl. Maj:t inom

sålunda uppdragna gränser efter sig företeende förhållanden bestämde såväl stipendiernas belopp och antal som ock tiden för vistelsen utomlands.

I anledning häraf föreskrefs i kungörelse den 14 sistlidne juni: att ansökan om rekestipendium skulle vara stäld till Kongl. Maj:t samt ingifvas till justitiedepartementet inom utgången af år 1901; att i ansökningen borde angifvas dels ändamålet med resan och planen för densamma, dels ock den därför beräknade tid och det stipendiebelopp, som söktes; att ansökningen skulle vara åtföljd af de intyg, sökanden ville åberopa; att utsedd stipendiat skulle anträda sin resa under loppet af år 1902; att stipendiet skulle af statskontoret utbetalas med hälften, då stipendiat under år 1902 anmälde sig vara färdig att afresa, och med andra hälften, då stipendiat efter återkomsten till fäderneslandet med intyg, utfärdadt i justitiedepartementet, styrkte, att han fullgjort de för stipendiets åtnjutande meddelade bestämmelser; att stipendiat skulle, så snart han anländt till i reseplanen angifven utrikes ort, insända skriftlig underrättelse derom till justitiedepartementet; samt att efter fulländad resa stipendiat skulle hos justitiedepartementet ofördröjligen anmäla sin hemkomst och senast inom sex månader derefter till samma departement aflemna berättelse om hvad han under vistelsen i utlandet iakttagit i de ämnen, som utgjort föremål för resan, eller ock af trycket utgifva en afhandling öfver dessa ämnen eller något af dem. Häruppå hade åtskilliga ansökningar om stipendier till ett sammanlagdt belopp af 7,400 kronor inkommit.

Departementschefen ansåge enahanda skäl som föregående år tala för fortsatt beviljande af anslag för nämnda ändamål; och mot de af Riksdagen uttalade förutsättningar beträffande grunderna för stipendiernas utdelande syntes icke något vara att erinra.

Emot beviljandet af anslag till stipendier af ifrågavarande slag jemväl för år 1903, att utgå under de för innevarande års stipendier bestämda villkor, har utskottet icke funnit något att erinra, och hemställer,

att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning, till rekestipendier åt ordinarie domare eller dem, som vid domstolarne bereda sig för domarekallet, på extra stat för år 1903 bevilja ett anslag af 6,000 kronor.

20:o) Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till ersättande af förskott, som statskontoret utbetalt för vissa i ofvanberörda statsrådsprotokoll omförmälda ändamål, på extra stat för år 1903 anvisa ett belopp af 41,435 kronor.

*Angående
förskott af
statskontoret.*

[18.]

Departementschefen har till berörda statsrådsprotokoll anmält, att statskontoret i skrivelser till Kongl. Maj:t den 2 och 10 december 1901 meddelat uppgift å sådana förskottsvis bestridda utgifter, hvilka, jemlikt meddelade föreskrifter, skulle till ersättande anmälas; och upptoge denna uppgift för andra hufvudtiteln *dels* 19,434 kronor 16 öre, utgörande kostnader, som, jemlikt kongl. brefven den 27 oktober 1899, den 29 mars och den 27 oktober 1900 samt den 24 maj, den 11 och den 18 oktober 1901, föranledts af komitén för vidtagande af en revision af gällande legostadga och utarbetande af lagbestämmelser till beredande af skydd för arbetsaftal, *dels ock* 22,000 kronor, som enligt kongl. brefven den 1 juni 1900 och den 28 juni 1901 utgifvits för en statistisk utredning angående utsträckning af valrätten till Riksdagens Andra Kammare.

Berörda förskott uppginge alltså tillhopa till 41,434 kronor 16 örc. För undvikande af öretal i riksstaten hade ersättningsbeloppet höjts till 41,435 kronor.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, till ersättande af ifrågavarande förskott, å extra stat för år 1903 anvisa 41,435 kronor.

Angående
dyrtidstillägg.
[19.]

21:o) Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, till beredande af dyrtidstillägg för år 1902 åt en del tjenstemän och betjente i justitiedepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli samt till justitiedepartementet hörande embetsverk och kårer, å extra stat för år 1903 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 80,000 kronor.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles afgifva utlåtande; hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

Angående
ökning för år
1902 af
tjenstgörings-
penningar för
vaktmästare i
nedre justite-
revisionen och
hofrättsposter
i Svea hofrätt

22:o) Kongl. Maj:t har i punkten 20 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att, till beredande för år 1902 af ökning i tjänstgöringspenningarna för vaktmästare vid nedre justitierevisionen och hofrättsposter vid Svea hofrätt på extra stat för år 1903 anvisa 1,500 kronor.

Departementschefen har i fråga härom åberopat, hvad i statsrådsprotokollet anförts under nedre justitierevisionen och under Svea hofrätt med derunder lydande justitiestat.

[20.]

Med hänsyn till hvad utskottet i fråga om ökning i tjänstgöringspenningarne med 100 kronor för ifrågavarande vaktmästare och hofrättsposter här ofvan vid punkterna 3:o och 4:o anfört, och då de till följd af ändrade lagbestämmelser uppkomna omständigheter, som ansetts böra föranleda nämnda, af utskottet tillstyrkta löneförhöjningar, förefinnas äfven under innevarande år, anser sig utskottet böra tillstyrka bifall jemväl till Kongl. Maj:ts nu föreliggande förslag och hemställer därför,

att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts förevarande förslag, till beredande för år 1902 af ökning i tjänstgöringspenningarna för vaktmästare vid nedre justitierevisionen och hofrättsposter vid Svea hofrätt, på extra stat för år 1903 anvisa 1,500 kronor.

Stockholm den 11 februari 1902.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.

Reservationer:

vid *punkten 1:o*) (angående anslag till arbetsbiträde vid nedre justitierevisionens registratorskontor) af herrar *C. Persson* och *D. Persson*;

vid *punkten 11:o*) (angående väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående bidrag af staten till rese- och traktamentsersättning åt nämndemän) af herrar *H. Andersson*, *O. Larsson*, *D. Persson*, *I. Månsson*, *S. O. Nylander* och *G. Odqvist*.

Tabell öfver ordinarie anlagen under

1902 års riksstat anslår:			Justitie-
Anvisning i kontant.			
Kronor.	ö.		
17,000	—	Departementschefen	
35,800	—	Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli	
6,000	—	Departementschefens ombud för tillsyn öfver skrifers allmängörande, <i>förslagsanslag</i> ...	
182,700	—	Högsta domstolen	
18,800	—	Justitiekanslersexpeditionen	
150,400	—	Nedre justitierevisionen. Nuvarande belopp	
		<i>Ökas</i> för höjning af tjenstgöringspenningarne för fem vaktnästare med	
674,787	—	Svea hofrätt med derunder lydande justitiestat. Nuvarande belopp	
		<i>Ökas</i> för höjning af tjenstgöringspenningarne för tio hofrättsposter med	
		» » af de för tingstolkar anslagna arfvoden.....	
476,913	—	Göta hofrätt med derunder lydande justitiestat.....	
208,713	—	Hofrätten öfver Skåne och Blekinge med derunder lydande justitiestat	
11,100	—	Krigshofrätten	
55,000	—	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	
1,697,445	—	Fångvården:	
		Fångvårdsstyrelsen	
		Fångars vård och underhåll:	
		<i>Bestämdt anslag.</i> Nuvarande belopp	
		<i>Ökas</i> till följd af ny aflöningsstat för de betjente vid fångvårdsanstalterna, hvil-	
		<i>Förslagsanslag</i>	
		Ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården anstälde embets- och	
		Vård och underhåll af läns- och kronohäkten, <i>reservationsanslag</i>	
84,000	—	Ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya	
12,000	—	Medikolegala besigtningar, <i>förslagsanslag</i>	
18,000	—	Rese- och traktaentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	
135,000	—	Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>förslagsanslag</i>	
64,262	—	Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag.</i> Nuvarande belopp	
		<i>Ökas</i> för jemnande af hufvudtitelns slutsumma med	
4,500	—	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	
S:a 3,852,420	—		

*Litt. A.***riksstatens Andra hufvudtitel.**

		Förslag till blifvande riksstat:	
		Anvisning i kontant.	
		Kronor.	ö.
		17,000	—
		35,800	—
		6,000	—
		182,700	—
		18,800	—
		150,400: —	—
		500: —	—
		150,900	—
		674,787: —	—
		1,000: —	—
		1,900: —	—
		2,900: —	—
		677,687	—
		476,913	—
		208,713	—
		11,100	—
		55,000	—
		59,500: —	—
		503,800: —	—
kas aflöning utgår af detta anslag, med.....	55,950: —	559,750: —	—
		1,039,145: —	—
		1,598,895: —	—
tjenstemän, <i>förslagsanslag</i>		65,000: —	—
		30,000: —	—
		1,753,395	—
strafflagens införande frångångna bötesandelar, <i>förslagsanslag</i>		84,000	—
		12,000	—
		18,000	—
		135,000	—
		64,262: —	—
		45: —	—
		64,307	—
		4,500	—
		Summa	3,911,815

Bil. Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
Andra hufvudtitel.**

	Kronor	ö.
Justitiedepartementet.		
Till bestridande af kostnaderna för en lagberedning	50,000	—
För bestridande af de utaf tillämpning af lagen om straffregister för- anledda kostnader för amanuenser, renskrifning m. m. vid justitie- departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli	3,600	—
Till ökad arbetsbiträde åt justitiekanslersembetet	3,500	—
» bestridande af de utaf tillämpning af den nya lagstiftningen om fullföljd af talan föranledda kostnader för ökad arbetsbiträde vid nedre justitierevisionens registratorskontor	2,700	—
» arfvoden åt krigshofrättens ordförande och militäre ledamöter	3,250	—
» resestipendier åt ordinarie domare eller dem, som vid domstolarne bereda sig för domarekallet	6,000	—
» ersättande af utaf statskontoret utbetalda förskott	41,435	—
» beredande för år 1902 af ökning i tienstgöringspenningarne för vaktmästare vid nedre justitierevisionen och hofrättsposter vid Svea hofrätt	1,500	—
Summa	111,985	—